

— Izhaja vsak dan, razen v nedeljo —

Stane mesečno Din 25 —, za ino semstvo Din 40 — neobvezno.

— Oglaš po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/1.
Telefon šte. 75, ponoči tudi šte. 34

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Opravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54 — Telefon št. 36

Inzeratni oddelci: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4 — Telefon št. 499

Podružnice: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem črku: Ljubljana št. 11.848 — Praha čisto 78.180. Wien, Nr. 105.621

Pašić v avdijenci pri kralju

Včeraj je bil Pašić sprejet v enourni avdijenci. — Njegovi razgovori z Ninčičem, parlamentiranje z Uzunovićem.

Ljubljana, 29. novembra. Nenadnemu prihodu kralja v Beograd je sledila ravno tako nenadna avdijenca g. Nikole Pašića. V drugih okolnostih bi taka avdijenca ne pomenila mnogo. Saj naš kralj marljivo sprejema politike in druge osebnosti prav pogosto. A po vsem tem, kar je bilo od lanskega poletja, je avdijenca Nikole Pašića prvovrsten političen dogodek in viden signal predstojajočih političnih izprehemb.

Pašićeva okolica zmagoslavno napoveduje povratek starega državnika na krmilo države. Ta optimizem pašićevcev se nam ne zdi popolnoma v skladu z gotovimi okolnostmi in dejstvi, ki še niso izgubila svojega pomena. Vsekakor se nam danes zdi še preuranjeno delati končne zaključke glede pozitivne smeri bodočega političnega razvoja. Naše politično življenje je zelo komplicirano in na krenekejša akcija pod vplivom vseh možnih komponent izgubila ravno smer in se probila naprej le v vijugah, ki morda niso bile v prvotnem načrtu.

Drugače pa je v negativnem oziru. Pašićeva avdijenca je izraz nevezdržnosti situacije današnje vlade, katere oba dejanska šefa, g. Uzunović in Radić, ki sta svojo pozicijo držala v glavnem na tem, da je Pašić moral stati ob strani, se nahajata naenkrat v skrajno delikati situaciji. Kakorkoli se bodo razvijali dogodki prihodnjih dni ali tednov, eno je gotovo: mrtva točka je prekorajena, pripetila je tu in zadnje dejanje sedanjega sistema, ki je izražen v režimu RR, se pričinja.

Celokupna jugoslovenska javnost pričakuje nestrno konec tega režima. Kakorkoli se le temu režimu moglo priznati koristnega, vse je že zdavnaj konzumirano. Kdo more danes resno reči, da je obstoj te države potreben našim zunanji situaciji? Kdo more reči, da je koristen notranjemu položaju? Korist, ki so v tem oziru morda bile, so že daleč odtehtane po škod, ki lo prinaša njega partizanstvo in vsestranska sterilitost.

Razumljivo je torej, da se je političnega sveta v Beogradu danes popolnoma polastilo veliko razburjenje. Radić, ki eno in drugo struo so pred odločitvami največje važnosti. Vsi ostali čakajo z nestrpnostjo, kaj prinesejo prihodnji dnevi.

Ce na je v Beogradu razburjenje, je v Zagrebu to pot konstatirana. Vsa gradba Stjepana Radića ta h'p sloni na tem, da treba za vsako ceno vzdržati se na vladi. Kakor je v besedah glasil en drzov'c, tako je Stjepan Radić v dejanju bil ponosljiv in brez obzira. Požral je največje žalitve, a ne žalitve besed, kakor njegovi zavezniki nasprotniki, temveč žalitve stvarnega značaja. Bil je pripravljen dati vse in živovati samo, da se ga ne strga dol z ministrskih položajev.

Taj strastni želji po vlad' je Radić moral še te dni dovrniti težko živ. da je pristal na oblastne volitve. Vrnili se je v Zagreb, da prehoji to grenko pilito. Današnja pa je mnogo grenkejša. V Beogradu je danes nočilo kakor iz velikega topa in dan je signal, da stojimo pred novim položajem.

Stjepan Radić in njegova HSS morajo vedeti, da vsaka prememba mora pomeniti poslabšanje njih današnjega stanja. Vsaka prememba pomeni izključenje HSS iz vlade.

G. Radić bo sedaj uvidel, da je svojim prejšnjim napakom pridela minulo leto mnogo novih in da med njimi ni bila poslednja ta, da so prišli do vlade m'stli on in vsa HSS do zadnjih svojih reno'v in Slovenij, da je njih naloga bila in je: zatrti SDS in se nad njo maščevati, mesto s priznanjem svojih prejšnjih nesmetnosti priznat tudi, da je SDS faktor, ki je v b'ju proti radićevskemu separatizmu storil samo svojo dolžnost in ki se preko njega ne more iti na dnevni red.

Kdo je zmagovalec in premagane v simbolu današnje avdijence g. Pašića, pokaže bližnja bodočnost, a to je gotovo, da je med poraženimi g. Radić s celo HSS, ki se s tem b'ja že dolgo izražirani klerikalni stranki.

Poleti se bodo vršile srezke volitve

Beograd, 29. novembra. p. Minister za notranje stvari Maksimović je včeraj izjavil novinarjem, da bo vlada po oblastnih volitvah v 5 mesecih, ki jih predpisuje zakon, izvedla tudi srezke volitve.

Mandat dr. Kumanudija

Beograd, 29. novembra. r. Dr. Kumanudič bo odšel s svojimi poslanskimi mandati ter obdržal mesto predsednika beograjske občine.

Vsi skrajšinski odbori očivajo

Beograd, 29. novembra. r. Po odgoditvi sej Narodne skupščine, zakonodajnega odbora ter finančnega odbora do 7. decembra, je danes sledila tudi odgoditev anketeznega odbora do 3. decembra. Radi tega ni mogoče ugotoviti dni v Narodni skupščini važnejših dogodkov.

Pašić v avdijenci pri kralju

Včeraj je bil Pašić sprejet v enourni avdijenci. — Njegovi razgovori z Ninčičem, parlamentiranje z Uzunovićem.

Beograd, 29. novembra. p. Včeraj dopoldne je kralj sprejel min. predsednika Uzunovića, ki je ostal v avdijenci od pol 12. do pol 1. O poteku avdijence min. predsednik ni hotel dati nob. ne izjave.

Dopoldne je minister zunanjih del Ninčič obiskal Pašića, s katerim je ostal v razgovoru nad dve uri. Kmalu se je izvedelo, da je Pašić se javil kralju v avdijenco in da je bila ta avdijenca predmet razprav med njim in Ninčičem, o katerem se govori da je še tekom večera bil da'j časa pri v'adarju.

Danes dopoldne se je v politiki nih krogih raznesla vest da je kralj za popoldne pozval Pašića k sebi. Ta vest je vzbudila ogromno senzacijo.

Nekaj m'nut pred četrto uro je prišel g. Pašić v dvor ter je bil točno ob 16. sprejet v avdijenci, ki je trajala nekaj čez eno uro. Ob 17.10 je Pašić zapustil dvor ter se vrnil naravnost domov.

Pred hišo so ga obkolili novinarji ter zaprosili, da jim pove raz besed o svoji avdijenci. Pašić je novinarjem smehljaje podajal roke: «Hvala, hvala, da ste prišli, toda veste, o tem, kaj je bilo v avdijenci laž nikdar ne govorim.»

Medtem se je bila vrila v ministrskem predsedniški konferenca med

g. Uzunovićem in Velizarjem Jankovićem ter Iljo Mihajlovićem. Oba sta se potem napotila k Pašiću, pri katerem sta ostala precej dolgo. G. Mihajlović se je vrnil od Pašića k Uzunoviću, potem pa zopet nazaj k Pašiću. Na vprašanje, za kaj gre, je g. Mihajlović, ki je podpredsednik radikalnega kluba, izjavil, da gre za klubske stvari. Kdaj bo sklican klub? «To Vam bom mogoč povedi še jutri.» G. Uzunović je včeraj pri odhodu domov vidno prav resno razpoložen na isto vprašanje odgovoril: Razgovarjal sem se z g. Mihajlovićem o sklicanju radikalnega kluba. Pred ponovnim sestankom Narodne skupščine, k se zopet zbere šele 7. decembra, pa je težko sklicati klub, saj poslanci niso v Beogradu.

Tekom popoldneva je bil pri Uzunoviću tudi Pavle Radić, ki novinarjem ni hotel dati nobene izjave. G. Uzunović je dejal, da sta s Pavlom Radićem govorila o podporah za neke s'laške zadruge in pa o občinskem zakonu. Kaj pa je z agrarnim zakonom? so vprašali novinarji: «Da, tudi o tem je vorašal gospod Radić je odgovoril Uzunović. «Odgovoril sem mu, da se mora to vprašanje najprej rešiti v rad'kaškem klubu.»

Pravi se popoln političn preobrat

Pomen včerašnje Pašićeve avdijence. — Pašićevci napovedujejo prelom z Radićem. — Konsternacija v vrstah HSS. — Mnenje olozijskih krogov.

Beograd, 29. novembra. p. Sredi v zatišju skupščinskega odnosa je počila senzacija Pašićeve avdijence na dvoru, ki je vzbudila v vseh politiki nih krogih največjo pozornost in razburjenje. Kakor znano kralj od spomladi ko je moral Pašić odločiti predsedstvo vlade in ko je stopila afera njegovega sina v ospredje, Pašića ni več sprejel Stalno se je tudi trdilo, da je vsaka obnovitev stikov gospoda Pašića z dvorom izključena dokler anketni odbor ne ugotovi absolutno neprizadeti Pašića-očeta. Režim RR, koalicijski Stjepana Radića z Nikolo Uzunovićem je bazirala na dejstvu politiki ne izolacije starega Pašića in dokler je ta izolacija trajala ni moglo nikdo trditi, da je krona formalno dala izraza kakršnekoli nezaupanju napram sedanjim kombinacijam.

Vse te predpostavke današnjega političnega ravnanja so z avdijenco Nikole Pašića do tal omajane. Komentarji, ki jih je izzvala avdijenca, gredo sicer v mnogem od raznih skrajnosti toda v enem se strinjajo: da stojimo pred odločilnim notranjopolitičnim preobratom.

Pašićevci so skrajni optimisti. Oni smatrajo, da je Pašićev povratek na krmilo države le še vprašanje nekaj dni. G. Velizar Janković je danes po avdijenci izjavil Vašemu dopisniku: Mi prekinjamo z Radićem. Pripravljamo nova situacija. Menim, da bo stvar do 7. decembra, ko se sestane Narodna skupščina, že dozorela.

Radikalni centurmaši so skrajno rezervirani. Kakor vse izgleda je Pašić odločen, da predvsem razčisti situacijo v radikalnem klubu. Nesporo je njegova avtoriteta z današnjim dnem silno pojačana in skoraj ni dvoma, da bo večina kluba sedaj na njegovi strani. Sklicanje kluba je bil tudi glavni predmet pogajanj, ki so se danes včeraj vršila med Uzunovićem in Pašićem v taboru. Uzunović naravno čuti da je spre-

tem Pašića pri kralju naperjen v prvi vrsti poti njemu, odnosno njegovi vladi, a zdi se, da se za enkrat še noče udati. Dosedaj se ni prišlo do sporazuma, kdaj naj se skliče radikalni klub, katerega odločitev postaja seveda odločilna za usodo Uzunovićevega kluba ne a. Vprašam, kaj sodi o Pašićevi avdijenci, je g. Uzunović osorno odgovoril novinarjem: «Saj se še nisem videl s Pašićem.» Opozarjen, da politični krogi smarajo današnje dogodke za začetek krize, je izjavil: «O tem nič ne vem. Da pr de izprehemb za to je treba razlogov, resnih, važnih in javnih.» Orazi o se je, da se tokrat g. Uzunović ni skliceval na parlament.

Med radićevci so današnji dogodki izzvali konsternacijo. Ves popoldan je bil Pavle Radić s svojim strcem in stalni telefonski zvezi.

Opozicija presoja položaj precej različno. Splošno se smatra, da je sicer Pašićeva avdijenca napoved dogodkov, ki bodo izzvali padec današnjega režima, glede nadaljnjega razvoja pa mnemja še n'so enotna. Mnogi izključujejo da bi se Pašić mogoč vrnil na krmilo države. Tudi se z'ražajo dvomi, da bi bila mogoča katearkoli trajnejša kombinacija pod njegovim vođstvom in s celokupno radikalno stranko. Zato se pojavlja mišljenje, da bo razvoj dogodkov kmalu krenil v smer ki vodi v nove volitve.

V političnih krogih se zatrjuje, da bodo te prihodnje dni, morda že jutri, klicani v avdijenco tudi opozicijski politiki in se je baje v avdijenci že prijavil Ijuba Davidović. V zvezi s tem se pojavlja govorica o možnosti kabineta pod predsedstvom dr. Voje Markinovića, kar je kot znak solnečne politične nesigurnosti vredno zabeležiti.

Vsa politična javnost z napetostjo pričakuje nadaljnjih dogodkov.

Albanske vladne čete preganja'o vstaše

Zanimiv vladni demanti. — Italijani koncentrirajo svoje bojne ladje v Brindisiju.

Bagdad, 29. novembra. Iz Albanije poročajo, da je vlada zavzela večji del oblasti Puka in upornike poglala preko Drima. Kraj Puka sam je še v rokah upornikov. Glavno ulogo pri operacijah vladnih čet je imela katoliška žandarmerija Miriditov. Vladne čete gonijo upornike preko planine S'lje.

Tirana, 29. novembra. p. V tukajšnjih uradnih krogih se odločno dementira vest, inozemskih listov, da ima pokret upornikov v severni Albaniji verski značaj in da se je z'čel v cilju nasilne pridobitve gotovih regionalnih pravic. Trdi se, da se je pokret

znel samo na akcijo nekaterih pristašev bivšega režima, katerim se je posrečilo, da so iz osebe imbičije izzvali gotova plemena.

Beograd, 29. novembra. p. Iz Skadra poročajo, da so se povodom praznovanja neodvisnosti Albanije vršile v Skadru slovesnosti, katerih so se udeležili tudi uporniki.

Rim, 29. novembra. (be.) «Impero» pravi, da je dospelo v pristanišče v Brindisiju pet visokomorskih torpedov v spremstvu ene lahke križarke. Slenajo, da je pri o' teh vojnih ladij v to luko v zvezi z dogodki v Albaniji.

Pred sestankom z Mussolinijem?

Pariz, 29. novembra. s. Po vesteh iz Londona, Chamberlain vedno nujneje želi sestanaka z Mussolinijem, čim bolj se bliža prihodnja seja Sveta Društva narodov. V tukajšnjih javnih krogih izjavljajo, da želi isti, tudi Briand. Doslavljajo še, da je tudi Stresemann enakega mnenja. Sestanke vseh štirih zunanjih ministrov je že več ali manj sklenjena stvar. Ker pa Mussolini trenutno more z pustiti Italijo, je verjetno, da se bo vršil ta sestanek v kakem malem italijanskem kraju ob švicarski meji.

Povečanje števila kardinalov

Rim, 29. novembra. o. Nekateri rimski listi zagotavljajo, da bo bližnji papeški konzistorij princel veliko presenečenje. Sedanjemu papežu namreč pripisujejo namen, da hoče povečati kardinalski zbor, (ki šteje že od nek'j 70 kardinalov, čeprav to število ni bilo nikdar zasedeno), za 9 novih kardinalov. S povečanjem tega števila namerava baje papež ustreči potrebam katolikov v Ameriki in Avstraliji, ki v sedanjem kardinalskem zboru niso bili zadovolno zastopani. Jugoslovenci tudi v tem povečanem številu ne pridejo v poštev.

Važne priprave za ženevsko zasedanje

Anglija za odpravo vojaške kontrole v Nemčiji. — Angleški minimalni program za razorožitev. — Italija bo zahtevala garancijo za mejo na Brennerju? — Kolonijalno vprašanje.

London, 29. novembra. (lo.) Nadaljnje razgovori o spornih točkah v vprašanju razorožitve Nemčije se bodo vršili prihodnji teden v Ženevi. Po informacijah, ki jih je prejela angleška vlada, bo sporazum z lahkoto dosežen. Angleška vlada želi, da se čimprej odpravi medzavezniška vojaška kontrola v Nemčiji ter je v dosegu tega cilja izdala okrožnico, ki vsebuje sledeče točke:

Nemčiji se predpiše minimalni program oborožitve. Ker se vojaška kontrola Nemčije ukine, pridejo vse njene agende na nadzorstveni odbor Društva narodov, ki bo pooblaščen, da po nadzoruje nemško oboroževanje in odredi tozadevne preiskave. O vseh poročilih se bo razpravljalo v duhu in z željo, da se zagotovi varnost Evrope.

Ta teden se sestane veleposlaniška konferenca, ki bo razpravljala o poročilu glede nemškega oboroževanja.

London, 29. novembra. (lo.) «Times» prinašajo podrobnosti o angleški spomenici glede razorožitve Nemčije. Spomenica je bila odposlana v Pariz, Rim, Bruselj ter vsebuje sledeči minimalni program: Subordinacija šefov nemške državne brambe ministru za državno branbo. Ureditev novačenja in vojaških organizacij. Kontrola izvoza orožja

in municije in puščice nemških vzhodnih utrdb.

Francoski zunanji minister Briand je odgovoril Chamberlainu, da je Francija izpraznila kolinsko cono v duhu politike pomirjenja z Nemčijo v nadi, da se vprašanje razorožitve Nemčije čimprej reši. Briand je predal angleško spomenico vojaškim strokovnjakom, katerih poročilo bo predloženo Svetu Društva narodov.

London, 29. novembra. s. Diplomatski dopisnik «Daily Telegrapha» naglašja, da bo prišel dr. Stresemann na prihodnje zasedanje Društva narodov z močnejšimi argumenti. Treba mu bo le povdariti to, da znaša število zasedenih čet še vedno 80 tisoč mož, dasi je bilo obljubljeno, da bodo reducirane na 60 tisoč.

Francoskemu javnemu mnenju se nikakor ni treba vznemirjati radi zblžanja med Nemčijo in Italijo. Če bo prišlo do kakšne nove pogodbe, bo gotovo sklenjena v duhu ločarskega dogovora. Možno bi bilo, da bi Italija v tem primeru želela garancijsko klavzulo za mejo na Brennerju. Obenem pa bi prišlo tudi do sporazuma v kolonijalnem vprašanju med dvema narodoma, ki imata največ interesa na tem, da najdeta odvodni kanal za svoje nadevno prebivalstvo.

Pokopališki mir v Italiji

Dočim Mussolini proglašja, da vlada po vsej Italiji popolen mir, toročajo iz vseh krajev o novih konfinacijah in aretacijah. — Socijalističnim voditeljem se je posrečilo pobegniti v Švico. — Odstop rimskega guvernerja.

Rim, 29. novembra. s. Fiskovni urad ministrskega predsedstva je objavil danes poseben komuniké o notranjem položaju v Italiji. Komuniké pravi, da iz razgovorov Mussolinija s 76 prefekti v državni izhaja, da vlade v vseh prvihah po vznemirjenju, ki so ga povzročili incidenti v Bologni, popoln mir. Vlada še se je bavila s posameznimi epizodami teh dogodkov, iz poročil prefektov je povzel, da delodajalci in delojemalci soglasno pozdravljajo vladanje v faskirovski štadkate. Toda vsača podesiatov, ki jih je imenovala vlada v posamezne občine, je našla splošno priznanje. Meči zmage, to s bojevniki, invalidi in matere padlih vojakov, se priključujejo vladni. Z malimi izjemami delajo zastopniki faskizma v provincah prostovoljno skupno s prefekti, ki si najvišje državne avtoritete v provincah Mussolini je pozval prefekte, naj se bavijo s problemom podražanja živil, naj delajo pr pazando za liktorsko posojilo in naj čistijo province nepomirljivih nasprotnikov faskizma. To je prvi listina, ki in je izdal Mussolini kot notranji minister. Značilna je posebnost vsled tega, ker je iz nje razvidno, da je položaj Mussolini vsa avtoriteto režima v roke svojih prefektov.

Rim, 29. novembra. o. Rimski guverner senator Clemenosi je danes podal ostavko na svoje mesto. Resnični vzroki, ki so ga dovedli do tega koraka, še n'so znani. Uradno poročilo, ki je bilo danes objavljeno, pravi, da je prišlo v rimskem magistratu do spora administrativne narave. Razen tega pa da si je Clemenosi po 4 letnem delu žezelel počitka. Skupno z njim so podali ostavko podguvernerji in rektorji rimske občine Mussolini je demisiijo sprejel. Rimski listi prinašajo to vest brez vsakega komentarja. «Lavro d' Italia» je objavil kratek komentar, pa je bil radi tega zaplenjen.

Rim, 29. novembra. s. Kakor poroča rimski časopisna agencija, so se v zadnjih dnevih izselili številni voditelji protifaskistovskega gibanja v Švico. V glavnem gre za bivše ayentinske poslanece, ki so pri zadnjem zborničnem zasedanju izgubili svoje mandate. Med njimi so socijalistični voditelji Turatti, Treves in Bocconi. Novo središče italijanskih emigrantov bo postalo mesto Curih. Vditejati centrale so o tem že obvestili obstoječe odbore v Parizu, Marcellu, Nici, Bruslju, Dunaju in Berlinu ter novajbli njihove zastopnike na zborovanje v Curih. Novi glavni star. emigrantov razpolaga z bogatimi denarnimi sredstvi, ki jih je dalo na razpolago mednarodno prostozidarstvo. S tem denarjem so kupili emigrantov v Curihu svojo hišo, kjer bodo vsi njihovi uradi.

Firenze, 29. novembra. l. Aretiranih je 12 socialistov in komunistov, ki so obdolženi kompota proti državnim oblastim. Med njimi je Sergio Olmi, pokrajinski tajnik komunistične stranke. V ulici Orto je policija izsledila nekaj muničije in orožja, ki pripada aretirancem.

Aquila, 29. novembra. l. Kontinirana situacija anarhista dr. Fr. Ippoliti in G. Rubels. Obdolžena sta dopisovanja z italijanskimi emigranti v Franciji.

Milan, 29. novembra. l. Kvestura je izdala uradno poročilo o aretacijah zadnjih dni. Razvidno je iz sicer zavitega poročila, da so zaporj v S. Vittore polni. V milanski zaporih je bilo že 20 t. m. nad pet tisoč političnih ujetnikov, ki so natrpani v ozke celice o 3—5.

Milan, 29. novembra. l. Pašistovski visokoloci pretepano profesorje. Pod Mussolinijevim režimom se godi to zlasti v Milanu, Turinu in Napoliu. Pretepani profesorji morajo odstopiti in sam Mussolini odobri demisiijo.

Messina, 29. novembra. l. Aretirani so bili bivši komunistični poslanec odvetnik Fr. Lo Sardo, Fiore, Di Lena in Rossi.

Skrivnostni dogodki v Rumuniji

Bukarešta, 29. novembra. l. Averescu in Bratiann vporabljata vsa sredstva, da preprečijo nevarnost upora s strani Karolovih pristašev. Bratiann namerava sestaviti vladno koncentracijsko sporazumno z generalom Averescu. Pravoslavna duhovščina se zavzema za Karla. S etični sinod je zavzel stališče proti vstopu kraljice Marije v regentni svet, ker jo smatra poleg Bratianna in Averescu za najhujšega Karolovega nasprotnika.

Bukarešta, 29. novembra. (or.) Listi poročajo iz Bukarešte, da sta min. predsednik general Averescu in njegov prednik Bratiann sklenila, preprečiti morebitni povratek bivšega prestolonaslednika Karola, če treba tudi s tem, da proglasi Rumunijo za republiko.

Bukarešta, 29. novembra. (or.) Tukajšnji rumunski poslanik demantira, da bi bila bolezen kralja Ferd'nanda resna.

«Journal des Debats» v drugem lastništvu

Pariz, 29. novembra. l. «Pivolo» poroča iz Pariza, da je prišel «Journal des Debats» v drugo roko. Lastniki so prodali to stari liberalni list skupini, ki ji stoji na čelu poslanec Randat, eden glavnih protagonistov bojevitosti industrije v Parizu, za deset milijonov frančkov. Vrednoto obdobje dosedanjega lastništva, kar se spremeni samo gospodarski program lista.

Kapitulacija angleških rudarjev

London, 29. novembra. (pr.) Rudarji so se davi skoraj v vseh revirih vrnili na delo. Le v Yorkshireu in Durhamu se ni podpisal krajevnih dogovor med lastniki premogovnikov in rudarji.

London, 29. novembra. s. Tajnik rudarske federacije Cook je imel včeraj po provinci več govorov in je izjavil, da so rudarji podležli. Gre za pogoj kapitulacije, ki so jih lastniki rudarjem usilili in ki jih vsled tega ni mogoče priznati kot pravno veljavne. Vsi pogoji, ki so bili delavcem usiljeni, bodo držali le tako dolgo, dokler bodo obstojale grožnje, pod katerimi so jih morali delavci sprejeti.

Zanimiv rumunski škof

Bukarešta, 29. novembra. s. Listi objavljajo prijavo, ki so jo vložile tri nune prosvetnega ministru, v kateri se pritožujejo proti svojemu predstojniku škofu Genadijevu v mestu Buzau. Škof jih je prisilil, da so živele nemoralno ter postale njegove ljubice. Prosvetni minister je uvedel najstrožjo preiskavo. Tudi sinod se je bavil s prijavo in izjavil, da prosvetni minister nima pravice preiskovati privatnega življenja škofa.

Velik požar v italijanski tvornici letal

Milan, 29. novembra. (pr.) V tvornici letal Caproni je izbruhnil velik požar, ki je napravil več milijonov lir škode.

Priprave SDS na oblastne volitve

Prošlo nedeljo so se v mnogobrojnih okrajih obeh naših oblasti vršili okrajni sestanki SDS, ki so se bavili z oblastnimi volitvami. Povsod se je izražala enotna misel, da treba napeti vse moči, da naše oblastne skupščine ne bodo klerikalne, ker bi to lahko onemogočilo njihovo plodno delovanje. Klerikalci namreč braneč svoj neuspeh z avtonomijo pripovedujejo, da bodo pri oblastih, če dobe večino, pokazali, da se z njimi ne da delati. Namen je jasen. Klerikalci hočejo nevoljo naroda dvigniti tudi proti tej samoupravi in na ta način dobiti novega vetra za avtonomistično agitacijo. Istotako se je na vseh sestankih poudarjala potreba napredne fronte obhajalcev, da so se radičevci vsled politične pridružitve SKS k HSS tako oddaljili od potreb slovenskega podeželskega političnega življenja. Na sestankih so zaupniki poročali o ugodnem razpoloženju za skupni nastop s pristaži NSS, povdarjali pa tudi, da mnogi bivši in še sedanjí člani SKS izražajo željo, da gredo z nami v skupni napredni fronti. V tem oziru je centrala dala navodilo, naj se ta zdrava misel v polni meri upošteva in skuša povsod za skupno delo pridobiti in na liste postaviti može, katerim bo stvarno gospodarsko delo prva dolžnost in ki se bodo izogibali nepotrebnim sporom. Na večini okrajnih sestankov so bili v zaupnem pogovoru že imenovani može, ki predvsem pridejo v poštev za kandidate. Imena kandidatov se bodo objavila, ko bodo končno izvršene vse formalnosti. Upati je, da bodo te liste pravi izraz napredne fronte in da bodo na njih najuglednejši može vseh stanov, ki bodo znali zastopati interese svojih okrajev, kakor tudi celokupnega ljudstva naših oblasti. Okraj, ki z delom za kandidate niso še dovolj napredovali, se pozivajo, da tekem današ-

nega in jutrišnjega dne vse potrebno ukrenejo. Za volitve v oblastno skupščino je v ostalem po vsej deželi zavladalo veliko zanimanje. Klerikalci morajo priznati, da je njihov avtonomistični program z razpisom teh volitev končno porušen, njihovi voditelji pa razpravljajo o novih samoupravah samo s političnega stališča. Na napredni strani se od oblasti pričakuje zlasti ureditev najbolj perečega gospodarskega vprašanja, t. j. naših cest in vodotokov, ki ogrožajo naše poljedelstvo in obrt. Oblastnim volitvam se predvsem hoče dati gospodarski značaj in se vsled tega kandidate išče ne ozirom s političnega stališča, kakor z ozirom na poznanje gospodarskih vprašanj. Radičevci so že izdali parolo, da se njihovi ljudje pri volitvi ne smejo družiti z nobeno stranko, najmanj pa z SDS. Izgleda pa, da ta poziv ni povsod popoln sprejet v krogih, ki pripadajo nekdanji SKS, kajti tam se našim smiselnikom odkrito priznava, da radičevska politika za oblastne volitve v Sloveniji nima nobenega pomena in da je naravnost škoda, da se vsled zagrebekega recepta cepajo politične napredne moči v Sloveniji. Povsod se opaža, da so se politične razmere po deželi vendarle precej spremenile in je med volilci SLS mnogo nevolje in utrujenosti, ki se izraža v nezadovoljstvu proti stranki politiki z abstinenco. Zlasti se v se-se v severnem delu kranjskega okraja s prstom kaže na katastrofalne neuspehe poslanca Brodarja, ki v svojem okraju tako vsled poplave Kokre, kakor v poljski dolini ni za poškodovane občine pravzaprav ničesar dosegel. Tako je tudi v ljubljanski okolici, kjer se nevolja obrača proti klerikalnemu poslancu Šmoleju.

Nepoboljšljivi dr. Korošec

Mesto poziva za stvarno gospodarsko in socialno delo v oblastnih skupščinah je dr. Korošec izdal za SLS volilno parolo, ki naj požene Slovence v nove brezplodne in usodne državno-pravne demonstracije.

G. Korošec je izdal volilno parolo SLS za oblastne volitve. Poraz državno-pravne ideje iz SLS spravlja dr. Korošec v sklad z zmaglo samoupravne ideje v okviru edinstvene države, ki tvori zrno programa in prizadevanja SDS na ta način, da želi, naj bi bile te volitve »Možgani klic življenja sposobni samoupravi zedinjeni Sloveniji.«

G. Korošec hoče torej zavesti Slovence v novo državno-pravno demonstracijo. Nujnega posla ta hip SLS nima. Nič ji ni težavna naše stanje, ki v stvari nima posla z državnim edinstvom. Za demonstracijo gre, za protest in prepričanje, za opozoritev inozemstva, da se želi novih perturbacij glede državnega ustroja in za sejanje novega sovraštva proti našim bratom. Kakor leta 1923. in 1925. SLS gre v volitve pod geslom državno-pravnih sprememb, v oblastne volitve proti tem oblastem.

SLS se torej ni še ničesar naučila. Naj pogine vse, naj se zruši celokupno gospodarstvo, SLS ne dovoljuje, da se Slovenci umirijo vsaj v državno-pravnem oziru in da se lotijo stvarnega dela. Vsaj nihče ne more resno trditi, da oblast s 500.000 prebivalci ne bi bila močna dovolj, da prav dobro reši svoj lepi delokrog. Danes pa tudi noben pameten človek ne more več trditi, da bi imelo Slovenstvo kot tako, kako škoda, če je v Mariboru sedež oblasti, pa tudi ne, da si prebivalstvo mariborske oblasti želi pod ljubljansko oblast. Boj za ukinjenje mariborske oblasti, kakor ga proglašja SLS, ne more treznemu človeku biti resen cilj, najmanj pa cilj kakšne nacionalne politike. Slovenci bodo imeli

Radikalne intrige proti narodni večini celjskega obč. sveta

a Celje, 29. novembra. Dva meseca je razgrajval finančni odtok občinskega odbora celjskega o proračunu za leto 1927. Razprava je sicer tekla razmeroma počasi, vendar so bile vse točke proračuna predelane in sprejete s p o r a z u m o in ob sodelovanju opozicije. Izdelalo je to ob proračun, kakor je to v celjskem občinskem odboru po prevratu tradicija, sprejel ob stvarnem sodelovanju celokupnega občinskega odbora. Proračunska seja občinskega odbora je bila določena prvič za minul petek. Nenadno se je pojavil tedaj radikalni klub z zahtevo, da mora biti seja za nekaj dni odložena, da bo sicer nesklepčna. Dasi je bila ta zahteva neutemeljena v stvarnem kakor tudi formalnem oziru, je župan ugodil in preložil seja na ponedeljek. Danes pa je prišel v Celje neki dr. Stefanović iz Maribora in pod njegovim predsedstvom se je vršila popolna seja združenih radikalov, klerikalcev in Nemcev, ki so se znali zopet v gnjilivem sporazumu in priateliskem obliumu, ko je šlo za to, da se učini nekaj proti narodni večini mestnega prebivalstva.

Kurjozen ultimatum.

Plod teh posvetovanj je bil, da je dostavila združena opozicija klubu delovne večine v roke gosp. dr. Kalanu eno ur pred občinsko sejo dopis, v katerem zahteva, da mora dobiti v Mestni hranilnici, čna katero nima občinski odbor nobenega vpliva in ker ni občinsko podjetje 10 mandatov, torej večino in da mora večina občinskega odbora ponovno sklepati o vprašanju krajevnih potreb za tiskarno Mohorjevo družbo in se izreči za krajevo potrebo. Za ta dopis je značilno, da ga je podpisal za klub NRS arhivar upravnega sodišča gosp. Marčič in ne predsednik kluba NRS gosp. dr. Gorjan, ki je član ravnotežnega Mestnega odbora, dasi je bil pri posvetovanju pod dr. Stefanovičevim vodstvom in pri občinski seji navzoč. Zahteva združene opozicije je po vsebini, kakor tudi

največ koristi, če se bosta obe naši oblasti lepo razvijali vsaka s svojim centrom in pomagali narodu do blagostanja tekmočje v zdravi podjetnosti brez mučne rivalitete in ljubosumja med Podravjem in Posavjem, ki bi se še bolj razvil, če bi jih plemenska kratkovidnost brez potrebe centralizirala in stisnila pod en kljub.

Mi moramo reči, da po pokopanju klerikalne avtonomije, ki smo mi bili svodki meseca oktobra, ko je SLS prosila radikale za sprejem v vlado, je rec divja g. Korošca zelo obžalovanja vredn korak nazaj. In naj je namenjen samo za slepilo volilcev, je vendarle vse obsodbe potreben. Če je SLS izdala demagoško parolo državno-pravne demonstracije, češ da naj bodo oblastne volitve klic po odpravi teh oblasti in njih nadomestitev z zakonodajno avtonomijo Slovenije, moramo mi povdariti drugo geslo:

Proč z državno-pravnimi protesti in demonstracijami! Proč s praznimi frazami, s katerimi nikdar ne bo nič. Na dan s mirnim gospodarskim delom! Na dan s konstruktivnim delom za rešitev naših cest in ureditev vodotokov, s smoternim pospeševanjem našega poljedelstva in vseh vrst gospodarstva in stanov, na dan z zdravno samonomočno na polju zdravstva in socialne politike! Na dan s finančno osamosvojitvijo samouprav in njih bratskim sodelovanjem z državo. Dol z verskim in plemenskim hujkanjem, dol z velesrčstvom in velehrvastvom, dol na tudi s klerikalnim laži-slovenstvom!

po načinu, kako je bila uveljavljena — po dvomesečnem pozitivnem delu za orovščino, kar minut pred občinsko sejo — tako, da bi bilo nečestno za vsako večino, ki bi jo sprejela. Po tem, kar se je sedaj ugotovilo v ti skovnih pravdah zadnjega leta, se ne čudi mo, da so gosnodie naš vodstvom radikalnega kluba zahtevali od večine, da naj zataji svoje boljše prenevanje in da naj občinski svet spremeni svoj lastni sklep, da bi se brezopojna izpolnila zahteva opozicije v zadnjem trenutku postavila kot pogoj sprejetja proračuna.

Zupan je odgovoril po načelnem zaključku občinskega sveta, kakor je bil izvoljen v Radikalno komiteto občinski odbornik Voglar in kot namestnik, občinski odbornik Vudler, oba člana kluba delovne večine. Noto je v imenu opozicije isti gospod Pavčec, ki je bil izvoljen na klerikalno - nemški listi, prečital še enkrat zahtevano opozicijo ter nato izjavil, da se opozicija odlošila in napravlja s tem sejo nesklepčno, ker te zahteve niso bile sprejete.

Odgovor delovne večine.

K besedi se je ozval v imenu kluba delovne večine gosp. dr. Božič. Zahteva, ki jih postavila opozicija, so pravno in stvarno neutemeljene in jih delovna večina ne more sprejeti, tudi če bi jih hotela. Glede zahtevka, da se na dan opozicije v Mestni hranilnici večina, je položaj ta: Mestna hranilnica je denarni zavod za sebe, popolnoma samostojen, od občinskega sveta neodvisen, ima svoje statute, odobrene od vlade, ki dajejo mestnemu svetu kot zastopniku mestne občine, ki za vloge jemlje. Je pravico, da v slučaju odstona ali izrebanja kakšnega člana uprav. sveta izvoliti iz temnopredloga enega člana, mora pa to pravico izvršiti v enem mesecu. Mestni svet in delovna večina nimata nobene ingerence na poslovanje denarnega zavoda in ne sestavo upravnega sveta, iz vzmaji gornji službi: ne more torej zahtevati, naj ta ali drugi član upravnega sveta odstopi. Statutov Mestne hranilnice ne sme spreminjati mestni svet in delovna večina, niti ga ne moreta ukiniti. Mestna hranilnica ni mestno, podjetje, mestni svet ne more v

njej gospodariti. V ostalem pa je Mestna hranilnica tako izvršno upravljan zavod, da so vsi očitki glede poslovanja natočevanje in žaljenje. Sedanji upravni svet je odpisal vsa vojna posojila in že zopet nabral lep rezervni fond, kar bi ne bilo mogoče, ako bi bilo gospodarstvo v zavodu slabo. Pri Slavenski banki, kjer je vloga majhna, manjša kot pri drugih denarnih zavodih, nima Mestna hranilnica pričakovati nobene izgube. Hranilnica ima že v svojih hišah desetkratno kritje za vsa naložitev pri Slavenski banki. Glede Mohorjeve družbe je izglasoval občinski svet sklep, da krajevna potreba za novo tiskarno v Celju ni podana. Ta sklep pa je v ostalem popolnoma upravičen, ker ima Celje že tri tiskarne. Magistrat je sporočil ta sklep velikemu županu v Mariboru, ki ima pravico podeljevati koncesije. Mestni svet sedaj niti ne more izmestirati drugega sklepa, tudi če bi to hotel, ker bi se veliki župan, oziroma ministrstvo v Beogradu na tak protivniški sklep ne moglo ozirati, ter bi ga ne moglo smatrati za resnega. Podelitev ni odvisna od sklepa občinskega sveta, ampak od drugih finančnih, na katere mestni svet ne more imeti vpliva.

Nemci kot pomagači opozicije.

Nemec Rebeuschegg je ostal po odstranitvi celokupne opozicije v dvorani kot zaupnik klerikalcev in radikalov ter je zahteval med dr. Božičevim govorom, da se sklene nesklepčnost. Zopet vidimo Nemce v intimnem razmerju z nasprotniki narodne večine celokupnega prebivalstva. Ničesar se ne morejo naučiti iz preteklosti in ne bodo se smeli čuditi, ako jih bo zelo, zelo bolela glava. Stvar to pot izhaja iz vrst mariborskih radikalov, ki opoziciji očitno do zadnjega trenutka niso zaupali, radi česar jo je spremlil dr. Stefanović še v občinsko klubsko sobo in v sejo dvorano.

Naslednje dni bodo priobčili kljub današnji nesklepčnosti sedanji celotni proračun mestne občine celjske, ki je vestno izdelan in ki nudi celokupno prebivalstvu marsikako udobnost. Prebivalstvo se bo lahko na poljagi tega računa samo prepričilo, kje je delavnost in resnost in kje samo politična strast in neresnost.

Sv. Pribečević v Vojvodini

Novi Sad, 29. novembra

Sv. Pribečević je govoril včeraj na dveh shodih, v Nadalju in Gospodinjcih. Shod v Nadalju je srezki poglavar prepovedal, češ da je bil napovedan v času službe božje, na protest Sv. Pribečevića pa ga je notranji minister Maksimović dovolil v zadnjem trenutku. Klub vsem zaprekom od strani radikalov se ga je udeležila velika množica ljudstva.

Na shodu je imel Sv. Pribečević daljši govor, v katerem je pozdravil oblastne volitve, ki bodo oživile idejo SDS. To ni samo parcelacija oblasti, kakor pravi Radič, ki jo sedaj priznava, ampak tudi parcelacija Srbije. To je ideja vseh, ki so hoteli edinstveno državo. Najboljša rešitev finančnega vprašanja oblasti je, da prepušči država del svojih dohodkov samoupravam, na katere se prenese tudi velik del državnih funkcij.

O sedanji vladi je dejal Sv. Pribečević, da je najslabša, kar smo jih imeli od leta 1918. To je vlada, ki je nihče ne mara in nihče ne brani. Radikalni poslanci podpisujejo obtožbo proti radičevskim ministrom in drž. podtajnikom radi korupcije, istočasno pa glasujejo v Narodni skupščini za zaupnice istim ministrom in drž. podtajnikom. Sv. Pribečević je nadalje izjavil, da je zadnjič govoril s St. Radičem meseca novembra 1918. Tedaj mu je Radič dejal, da bi mu bile ljubše tri hrvatske županije kot samostojna država, kakor velika Jugoslavija, ki jo hoče ustvariti Narodno veče. To je Radičev duh, ki je še danes isti. Razlika med položajem od Davidovičevim in sedanjim ni v tem, ker je Radič bolj udan državi, ampak v tem, ker je Davidović človek čistih rok.

Za Pribečevićem je govoril tudi glavni urednik »Vidovdana«, g. Dobrosav Jevdović. Zborovalci so sprejeli izjavo obeh govornikov z navdušenim odobravanjem. Popoldne je Sv. Pribečević govoril na shodu v Gospodinjcih.

Načrt novega zakona o prisilni poravnavi za banke

Beograd, 29. novembra. r. Ministrstvo za trgovino in industrijo je pripravilo predlog zakona o izvenkonkurzni prisilni poravnavi, ki naj velja samo za denarne zavode. Nekateri glavnejša določila tega zakona so naslednja: Denarni zavodi, ki se bavijo s sprejemanjem vlog in so zavezani javnemu polaganju računov, morejo, kadar izjavijo, da so prezadolženi ali da so ustavili plačila, predlagati sodišču, da se odpravi postopanje o prisilni poravnavi izven konkursa. Prisilna poravnava se more predlagati tudi takrat, kadar je zahtevan, a se ne odpravi konkurz. Najnižja kvota sme biti 40 odstotkov. Dolžnik ne more do konva poravnalnega postopanja že predlagati poravnavo preklicati in je ne more na škodo upnikov spremeniti, ako na to ne pristanejo upniki, katerih terjatve znašajo vsaj štiri petine celokupnih terjatev.

Poravnalni upravitelj je dolžan predvsem da se natanko pouči o tem, ali so sedanjí ali bivši člani uprave ter nadzorstvenega odbora izvrševali svoj mandat vestno ter v skladu z zakonom in družbenimi pravili. Upravitelj je dolžan podati sodišču o tem poročilo, v katerem ima navesti, v koliko je po njegovem mišljenju utrpel zavod škodo zaradi brezvestnosti ali protizakonitega postopanja članov uprave. Nagrada za upravitelja sme znašati največ 2 odstotka preostale imovine, ki efektivno služi za poravnave upniških terjatev.

Ako je poravnalni predlog sprejet, se izvoli odbor upniških zaupnikov, obstoječ iz treh članov in treh namestnikov. Od članov kakor namestnikov mora biti vsaj po eden iz vrst vlagateljev. Nihče ne more v ta odbor, kdor je bil poslednjih deset let direktor, porokrist, član upravnega odbora itd. tega zavoda ali drugega zavoda, ki je bil v zadnjih desetih letih v konkurzu ali v prisilni poravnavi. Glavna naloga tega odbora je, da vodi realizacijo odškodninskih zahtev zavoda proti članom lastne uprave. Ta odbor ima obenem posvetovalni glas pri vseh vprašanjih, ki se tičejo likvidacije zavodove imovine.

K albanskim homatijam

Ko so prihajale prve vesti o upor v severni Albaniji, je bilo pričakovati, da je to pričetek večjega gibanja zoper tiransko vladlo Ahmeda bega Zogu. Ta domneva je postajala tem verjetnejša, ko se je poročalo, da vodi uporno akcijo Fan Noli, znani poglaviti nasprotnik sedanjega režima v Albaniji. Bati se je bilo, da so uporniki pričeli z uporom v severnem delu dežele z namenom, da prisilijo tiransko vladlo poslati glavne kontingente oborožene sile v težko prehodno gorsko ozemlje za Skadrom, da bi se mogel ta čas upor razviti v južnem delu Albanije, na kar bi Ahmed beg prišel med dva ognja. Po takem načinu se je Fanu Noliu posrečil upor zoper Ahmedu Zogu pred leti.

Toda to pot stvar ni bila tako resna. Za uporom ni bilo nikake večje zarote. Fana Nolja brzokne sploh ni bilo zraven in boji na severu so očitno samo izraz lokalnega nezadovoljstva. Niti vsi katoliki se ga niso udeležili, iz česar se vidi, da ni imel konfesijskega ozadija. Vse kaže tedaj, da so oboroženi kravali v severnoalbanskim gorah eden običajnih albanskih kravalov. Ozemlje, kjer se je pričel upor, je oni teren, kjer so se doslej vedno, tako v turških kakor tudi že v albanskih časih, pričlenili upori zoper oblast, pa bila katerakoli. To je teren, kjer je bilo treba vedno le malenkostnega povoda, pa so Albanci planili pokonci. To je naposled najsiromašnejši predel cele Albanije, gorski svet, kjer ima prebivalstvo skoro edino bogastvo v čredah. To je ne le ekonomsko, marveč tudi po civilizaciji najbolj zaostal del dežele; najsigurnejši dohodek je bil — rop. Ta predel se od srednje Albanije, kjer je jedro gospostva sedanje vlade, razlikuje zelo močno; tu ni begovskih veleposestev kakor v srednji Albaniji, marveč tu je še vedno edinole plemenska uredba. Plemena, to je tukaj osnova in je bila do nedavna tudi edina organizacija, zato je samo ob sebi umljivo, da ima prebivalstvo do tiranske oblasti najizrazitejšo antipatije, pa naj jo predstavlja ali Ahmed Zogu ali Fan Noli ali kdorkoli.

Severna Albanija bo vzprizarjala upore dokler bo to, kar je danes. Vsakdo, ki bo v sporu s centralno državno oblastjo, bo mogel računati z njeno pomočjo. Centralna tiranska vlada ne more napraviti drugega kot vzdrževati stalno dovolj močno oboroženo silo v deželi. Sicer pa bo strla odpor pokrajine in njeni prebivalcev šele z napredujočo civilizacijo, z zmagao nad njeno primitivno plemensko organizacijo in patrijarhalni mi anarhističnimi običaji. Zmaga nad njimi je predpogoj napredka in razvoja Albanije.

Pred veliko borbo na Kitajskem

Situacija na Kitajskem se zadnji čas poostruje v vedno večji meri. Po pravici so na zborovanju tretje internacionalne v Moskvi z zmagoslavjem razpravljali o razvoju domače vojne v Kini, zakaj dogodki zadnjih mesecev so zares prinesli zelo lepe uspehe kantonskim četam, ki se bore pod zastavami boljševizma. Danes se lahko trdi, da imajo rdeče čete v posesti vse pokrajine južno od reke Jangtsekiang, tako da so zagospodovali domala že polovici prave Kitajske. Sedaj prodirajo še vedno in se bližajo velikim milijonskim mestom na ustju Jangtseja, Sanghaju in Nankingu; z osvojitvijo dveh krajev bi obvladali gospodarsko najvažnejše predele Kine.

Toda zmaga Kantoncev vendarle še ni definitivna; nasprotno zelo daleč so še od nje. Doslej so namreč operali v ozemlju, kjer zadnji čas ni bilo meščanske vojne in kjer sploh niso imeli resnejših nasprotnikov. Zakaj težišče kitajskih notranjih borb je ali na severu v predelu okrog Pekinga ali pa v sredini države ob spodnjem Jangtsekiangu; jug je ostal doslej ves čas nekako v zatišju. S tem da so Kantonci dospeli do Jangtseja, so šele prišli v področje resnih nasprotnikov in sedaj šele nastopi prava preizkušnja zanje in za njihovo moč. In kakor kaže, bo ta preizkušnja nastopila.

Generali, ki razpolagajo z močnimi vojskami v severni Kini in ki so z združenimi silami zmagali pekingsko armado maršala Fengjuhsiangja ter jo potisnili na mongolsko mejo, so uvideli resno nevarnost, ki jim je zapretila z juga. Zato je Čangtsolin, najmočnejši med njimi, sklical vse vojaške poveljnike na konferenco v Tientsin in tam so napravili obširen načrt za boj proti rdečim četam kontonske vlade. Predvsem so na Čangtsolinovo željo imenovali nekaj novih guvernerjev in poveljnikov v južnejše province, in sicer v prvi vrsti Čangove ožje pristaše; tako je bil n. pr. Čanghuliang. Čangtsolinov sin, imenovan za guvernerja province Čeli z oblastjo nad Pekinkom in Tientsinom. S temi premostitvami si je Čangtsolin zagotovil prevlado v celi večji severni polovici Kitajske. Njega samega pa so imenovali za vrhovnega poveljnika vseh severnih armad. Hkrati se je napravil načrt, da se pošlje vojska pomoč ogroženim provincam na jug. Tako bodo imeli Kantonci v kratkem opraviti z rednimi, boja vajenimi severnimi četami, osobito z vojskami Čangtsolina, ki so valjne zmage in s tem nastopa odločilna preizkušnja za Kantonce.

Taka je sedaj situacija v Kini. Sever je v oblasti avtomatičnih konservativnih vojaških mogočnikov, nad katerimi ima Čangtsolin najboljše šance za popolno prevlado; jug je, kakor običajno,

naprednejši in se pač lahko identificira z boljševizmom. Prezreti pa se ne sme premagani Fengjuhsiang, ki je reorganiziral svojo vojsko in sili od mongolske meje v smeri proti Pekingu, prinašajoč indirektnim potom pomoč kantonskim četam. Obojih zaveznik je sovjetska Rusija, ki pa more dejansko pomoč nuditi samo Fengovi vojski.

London, 29. novembra (lo.) Na Macdonaldovo interpelacijo o dogodkih v Hankovu je izjavil zunanji minister Chamberlain, da se je zadnji teden politična situacija na Kitajskem zelo poslabšala. Na Kitajskem se je razvila silna agitacija proti tujcem. Zveza nižjih carinskih in pomorskih uslužbencev je izdala proglas, v katerem pravi, da morajo iz službe vsi tuji elementi. Tuji carinski uradi najbrže ne bodo več mogli delovati. V Hankovu je izbruhnila splošna stavka. Po zadnjih brzojavkah se je položaj silno poslabšal. Pričakovati je kravih spopadov. Angleška naselbina zahteva takojšnji ojačani. Chamberlain je izjavil, da je to poročilo vzel v pretes admiraliteta angleškega brodoma.

London, 29. novembra (o.) Kitajska vlada je demisionirala.

Belgijsko-nizozemski odnosi

Po večletnih trudapolnih pogajanjih sta podpisala dne 3. aprila lanskega leta v Haagu nizozemski zunanji minister Van Karnebeck in belgijski zunanji minister Paul Hymans novo pogodbo med obema državama, ki naj bi nadomestila londonske pogodbe iz leta 1839., določajo mednarodno pozicijo nove belgijske kraljevine. In preteklo je zopet poldrugo leto, preden je nova pogodba prišla pred nizozemski parlament. Te dni jo je senat ratificiral s 50 proti 47 glasovom, torej z neobičajno pičlo večino.

Nova pogodba odpravlja določbe iz leta 1839. in formalno posvečuje ukinjenje belgijske nevtralnosti. Glede Antwerpna določa, da se ne sme izpremeniti v vojno luko, ureja vprašanje režima reke Escauta, vendar pušča odprto sporno vprašanje lastništva willigeneskega prehoda in odloča, da se zgradi dva prekopa; prvi iz Antwerpna do Moerdijka, drugi od Antwerpna do Ruhrorta, ki vodita oba preko holandskega ozemlja. Končno se sklone izboljšati vodna pota med Liège in Maastrichtom.

Pogajanja za novo pogodbo so bila nenavadno naporna, zlasti v Holandiji se je velik del javnega mnjenja z vso silo boril proti ratifikaciji. Nizozemci smatrajo namreč, da se s pogodbo favorizira belgijski Antwerpen na škodo holandskega Rotterdamu. Že danes tonaža antwerpenskega pristanišča navzlic slabim zvezam z ozadjem prekaša rotterdamdsko. Temu se ni čuditi, če pomislimo, da stane izkrcanje 4200 ton sladkorja v Antwerpnu 230 funtov šterlingov, v Rotterdamu pa 379. Antwerpen je pač cenejši. Na drugi strani pa Nizozemci zamerijo Belgijcem, da so se leta 1919, obrnili na vrhovni zavezniški svet v Parizu, ki je uslišal belgijsko prošnjo za izpremembo pogodb iz l. 1839. Nizozemci so v tem koraku zrl neolajlen pritisk, toda pozabili so, da so si po pravici nakopali nezaupanje Belgijcev, ker so koncem vojne pustili Nemcem, da so skozi holandski Limburg neovirano odpeljali s seboj v Belgiji zaplenjeno živino in industrijske stroje.

Rotterdam je uporabil vsa sredstva, da bi onemogočil sklep in ratifikacijo nove pogodbe. Milijone in milijone gordinarjev je potrošil za propagando doma in v inozemstvu. »Nieuwe Rotterdamse Courant« je celo razširil izmišljeno vest, da je Belgija ponudila Nemčiji odkup okoliž Eupena in Malmedya s tem, da Nemčija poleg denarne odškodnine priznala Antwerpnu znatne koncesije, ki bi škodovala Rotterdamu.

Ta intenzivna, čisto neolajna propaganda je zakrivila, da se je ratifikacija pogodbe neprestano odgajala. Končno se je zunanemu ministru Van Kornebeeku posrečilo ugnati nasprotnike pogodbe v toliko, da je prodrl v senatu, četudi je z neznatno večino. Zdaj je potreben še enak sklep nizozemske spodnje zbornice. Šele potem se bo razpršil oblak nezaupanja in napetosti, ki ovira dobro in iskreno politično in gospodarsko razmerje med Belgijo in Nizozemsko.

Politične beležke

Prvi radičevski kandidati za oblastne volitve

Za srez Ljubljanske okolice so radičevci postavili za kandidate g. Ivana Pipana iz St. Vida, gostilničarja z Matijo Dolničarja iz Šmartna pri Ljubljani in advokata dr. Karla Marušiča V novomeškem okraju so postavili za nosilca liste svolvega tajnika g. Bukovca, v litliskem pa trgovca g. Beršnjaka iz St. Vida pri Stični in gostilničarja g. Hrovata v Zorozju.

Vesti o Mussolinijevi smrti

Nekateri listi so v nedeljo razširili vest, došlo z Dunaja, da je bil na Mussolinija izvršen nov atentat, ki se je posrečil. Ta vest se je izkazala kot neresnična in se je takoj demantirala na vseh merodajnih mestih. Kakor se trdi, je bila lansirana rad. finančnih spekulacij in je bila sedaj že tretjič razširjena z Dunaja. Kakor poročajo z Reke, je tamonja kvetura prepovedala prodajo vseh listov, ki so objavili to vest.

Danes veličastni ruski vefilm!

Znani roman Julesa Verna

'Čarjev glasnik' Mihael Strogov

V glavni vlogi Rusa Ivan Možuhin, E. Gajdarov, Rusinja Natalija Kovanko, ostali igrači sami Rusi. Pri vseh predstavah sodelujejo edini veliki originalni balalaika orkester, originalni ruski pevski zbor v narodnih nošah in pomnoženi lasni orkester.

Danes ob 4., 6., 8. in 9. uri.

KINO 'DVOR'.

Naši kraji in ljudje**Vidovičev predavanje o dveh kulturah**

Predavanje g. Milenka Vidoviča iz Sarajeva, ki se je vršilo v nedeljo dopoldne v Mesnem domu v Ljubljani, je bilo predvsem zanimivo dokaz, da je tudi v Ljubljani zavladal širok interes za Vidovičev poklic, ki stremi za intelektualno in etično preoblikovanje najširših plasti jugoslovanskega naroda. Dvornica je bila polna, publika raznolika; poleg intelektualcev (pedagogov, juristov, teologov, uradnikov, dijakov) je prevladovali oni sloj, ki mu v mladosti niso bile dane možnosti solatna in ki pri vsji današnji težki borbi za obstanek hrepeni po izobrazbi, po kulturi srca, po preprodnosti duha.

Z lepim pozdravnim nagovorom je predstavnik ljubljanske Vidovičevega kluba g. Bernik predstavil predavatelja ter kratko obeležil delo in smernice njegovega poklica. G. Vidovič se je nato pristočno zahvalil za iskreni sprejem v Ljubljani in za udeležbo na predavanju ter je polagoma prešel na svoja izvajanja, ki jih je vsa dvornica poslušala z napetim zanimanjem in se kratko dajo obeležiti z naslednjimi vodilnimi motivi.

Dve kulturi: propadajoča evropska, zapadnjaška, vnanja — in nova duševna, slovanska kultura. Mi Jugoslovenci smo (kolikor pač) prežeti z zapadnjaško kulturo. Toda v nas še tlijo skre slovanske duhovne kulture, v nas se javlja odpor proti kritiki, proti nepravdi, proti nemoralu. Prepovedno etično in intelektualno vsakega posameznika, našo družbo in jugoslovanski rod bo v kristalizirani družabni in duševni čistosti živel večno.

Krasna melodična srbohrvaščina ter trapanito ločena izvajanja predavatelja so vse poslušalce navezala k pozornosti, dasi posamezne konkluzije g. Vidoviča gotovo niso izven diskusije.

Glasno pritrdjevanje ob zaključku predavanja je svedčilo, da je g. Vidovič tudi v Ljubljani pravilno ubral strmo ste.

Matineja nacionalnih filmov

Zveza kulturnih društev v Ljubljani si je pridobila za narodni praznik ujedinenja izredno lep program nacionalnih in pomnih filmov. Nadvse skrbno izbrani spored obsega sledeč. filme, ki se bodo v Ljubljani prvič predvajali. To so filmi: 1. *Potovanje Njeg. Vis. prestolonaslednika skozi Jugoslavijo*, 2. *Zapiske Njeg. Vel. kralja Aleksandra na otavski p. Njeg. Vel. kralja Aleksandra na lovu v Kamniskih planinah*, 3. *Prirodne krasote Dalmacije*, 4. *Industrija železa*. Predstave se vrše v sledečem redu: Za šolsko mladino in dijaštvo ob znižani ceni (2 din za vsak sedež) prva predstava danes, dne 30. novembra ob 14. uri. Druga predstava za šolsko mladino ob istih cenah dne 1. decembra ob 9.30, za široko publiko predstava z istim sporedom ob 11. dopoldne dne 1. decembra ob vstopnici 4 din za vsak sedež. Vstopnice se dobe pri blagajni kina Matice ter priporočamo običnemu, da si jih nabavi takoj, ker je zanimanje za vse te filme z ozirom na njih krasoto izredno veliko.

Muzejsko društvo v Mariboru

Maribor, 29. novembra. Včeraj popoldne se je v Čitalnici študijske knjižnice ob precej slabši udeležbi članov vršil izredni občni zbor Muzejskega društva v Mariboru. Po uvodnih besedah predsednika g. prof. dr. Frana Kovačiča je podal obširnejše izjavno poročilo g. prof. Heric. Povdarjal je, da manjka društvu ne samo delavcev, prostora in denarja, ampak predvsem splošnega zanimanja od strani mariborskega občinstva. Kljub temu Muzejsko društvo napreduje. Svoje zbirke je pomnožilo za 87 objektov, deloma darovanih, deloma kupljenih, od katerih omenjamo najvažnejše: več

komadov okamenin z Dravskega polja; bokal stare vuzenške splavarske zadruge in odtisek grba vuzenških gospodov; staro stensko uro iz Podčetrtna; več kovanih in papirnatih novcev, med njimi ruske, črnogorske in stare novce, najdene na Rliniku pri Sv. Jurju ob juž. želi; kosilni bokal stare mariborske sodarske zadruge iz leta 1633 in stare zapiski iste zadruge iz leta 1720. hkronez iz srednjega veka z grškim napisom o obleganju tekega mesta po Turkih; 130 krasnih planinskih fotografij, zanimivih z zemljepisnega in turističnega vidika. Društvo je sodelovalo med drugim pri odkritju stare sinagoge v Židovski ulici.

Blagajniško poročilo je podal g. dr. Alojz Trstenjak. Prispevki 592 članov (za 154 več nego leta 1925) so znašali 2969 Din, darila 245 Din, podpora mestne občine mariborske 2500 Din in vstopnina v društveni muzej 1300 Din. Ker so bili izdatki za nakup muzejskih predmetov v znesku 7851 Din

Splavarji na Dravi v Mariboru

Foto Nučič.

Nerednosti v ljubljanski invalidski organizaciji

Po Ljubljani se je v vrstah invalidov in celo tudi v javnosti že dalj časa slišalo o nerednostih v krajevni organizaciji invalidov. Predsednik organizacije za Ljubljano in ljubljanski okraj je bil občenim tudi blagajnik društva. Ker je bilo potrebno, da se stvar konča vendarle razčisti, je bil za nedeljo sklican v dvorani Mestnega doma izredni občni zbor, ki naj bi članom zadevo pojasnil.

Zborovanje je otvoril v odsotnosti predsednika g. Breznikarja podpredsednik krajeve organizacije g. Pavšič.

Predsednik zborovanja je bil po daljši prerokanji med posameznimi skupinami izvoljen neutronec g. Vekoslav Kisovec. Ta se je sicer trudil, da bi dosegel mirno razpravo, vendar se mu to v sled velike razburjenosti ni posrečilo. Padali so namreč neprestano viharni protestni vzkliki proti nepoštenemu gospodarstvu v organizaciji in njenemu predsedniku.

Debata je postala še burnejša med poročilom funkcionarjev upravnega odbora, v katero so posegli invalidi g. Krusič, Tavčar itd. Predsednik nadzornega odbora g. Solic je izjavil, da je izvršil revizijo oktobra v navzočnosti predsednika Breznikarja. Knjižice je našel sicer v redu, vendar jih več ni dobil na vpogled. Pozneje, 12. novembra, se je vršila revizija s strani občnega odbora, ki je našla v organizaciji razne napake in prišla na sled nepoštenim manipulacijam. Poveverjenega je bilo okrog 20.000 Din. Sivar je prijavljena policiji, vendar do sedaj še ni prišlo do nikakršnih ukrepov.

Predsednik občnega odbora g. Stieje je izjavil, da je bil izreden občni zbor sklican po nalogu občnega odbora kot nadzorne instance, ker je prišel ta na sled nerednostim in malverzacijam. Zaradi odklona zahtevu zborovalcev, da bi izrednemu občnemu zboru predložil in vpogled revizijski zapisnik. G. Bajžeti je hotel ta zapisnik prebrati sam, opozicija pa je zahtevala, naj ga prečita nepristranski predsednik zbora g. Kisovec. Temu predlogu pa se Bajžeti ni hotel pokoriti, nakaar do čitanja zapisni-

ka sploh ni prišlo. Občni zbor je zato izrekel upravnemu odboru nezaupnico.

Končno je bil stavljen predlog, da se izvoli posebna anketa komisija, ki naj nepristransko preišče vso afero. V odbor, ki ima tekoma enega meseca poročati o svojem uspehu, so bili izvoljeni gg.: Ivan Tavčar, Krusič, Golar, Kisovec, Sattler, Horvat, Kristof in Vodenč. Po izvolitvi odbora je bilo zborovanje zaključeno.

Tragična smrt odličnega ljubljanskega zdravnika

Ljubljana, 29. novembra. Danes, okrog 10.30 dopoldne, je našla soproga znanega zdravnika prof. dr. Alfreda Valente, stanujoča v hiši Trgovske banke v Franciskanski ulici št. 10, v ordinaciji sobi svojega moža nezavestnega, slonečega čez pisalno mizo. Poslala je nemudoma svojo služkinjo po zdravnika dr. Höglerja, moževega stanovskega kolega in dobrega prijatelja, ki pa je našel profesorja dr. Valenta že mrtvega. Dr. Högljer je obvestil o tragičnem dogodku policijo in je kmalu nato prispela na stanovanje komisija, obstoječa iz policijskega zdravnika dr. Avramoviča in dežurnega uradnika dr. Pakina. Glede na to, da je bila vsaka tuja krivda izključena, je komisija dovolila, da sme truplo pokopnika ostati v domačem stanovanju.

Kakor izjavlja nekova gospa soproga, je bil pokojnik že dalj časa živčno bolan in močno depresiran. Svojega zdravniškega poklica je nekaj časa ni mogel izvrševati. Po izjavi dr. Höglerja je bolehal na arterijsko hipertenzijo, ledvičnih in nervoziteti.

Pokojni dr. Valenta je bil izvrsten ginekolog in popularna oseba v Ljubljani. Re-

V torek 30. novembra ob 8. zvečer

telovadna akademija ljubljanskih sokolskih društev v dvorani hotela 'UNION'.

Šil je s svojo spretnostjo marsikakemu otroku mater in marsikaki materi otroka. Med svojimi stanovskimi tovariši je bil kot izredno simpatična osebnost zelo priljubljen in spoštovan.

Kot dolgoletni učitelj v učnih tečajih za babice je napisal in izdal na podlagi svojih praktičnih izkušenj izvrstno knjigo *Babstvo v slovenskem jeziku* in z mnogimi slikami. Knjiga se uporablja še danes kot učna knjiga. Rojen je bil pokojnik 1. 1869 v Ljubljani kot sin ravnatelja ljubljanske bolnice dr. Valente, ki je bil rodom Moravan.

Zopet požar v Ljutomeru

Komaj dober teden dni je preteklo, odkar je zgorelo v Ljutomeru gospodarsko poslopje posestnika in trgovca Ivana Seršena z vsemi zalozami slame, voz in poljedelsko orodje, in že je zlobna roka v Ljutomerem trgu vnovič zanetila ogenj.

V petek zvečer sta začela goriti gospodarsko poslopje in skedenj posestnika in vinotraga g. Frca Zemličiča na vzhodni strani trga. Domačin, kakor tudi številni okoljski gasilci, ki so prilieli na pomoč, se je kljub pomankanju vode posrečilo omejiti požar na omenjeno poslopje. Ako bi ne prišla pomoč pravočasno in v izdatni meri, zlasti pa, ako bi bil pihal veter, bi gotovo zgorela najmanj še tri v isti črti tesno drug ob drugem stotleta gospodarska poslopja z veliko množico krme in slame. V tem slučaju pa bi bila v skrajni nevarnosti tudi Martinčičeva tovarna za usnje in z njo vred najmanj polovica Ljutomerja. G. Frca Zemličič ima zelo občutno škodo, ker mu je razen gospodarskega poslopja in skedenja zgorela tudi vsa zaloga krme in slame.

Oblasti bodo morale napeti vse sile, da pridejo na sled zločnemu požaru, ki je že več mesecev strah in trepet ne samo Ljutomerskega trga, ampak širne okolice, da tako rekoč prebivalstvo, ki se po vseni Murškem polju od strahu ne upa več spati, mučnih skrbi za varnost svojega krova.

Vlomi v Zagorju ob Savi

V noči od 25. na 26. novembra je bilo zopet v Ljubljani v trgovino trgovca g. Ahčana v Zagorju ob Savi. Tatove je preganjal g. poštar, vendar se kljub temu odnesli v gotovini nekaj tisočakov.

Splošno se v Zagorju tatvine na dnevnem redu. Tekom enega leta je bilo v Ljubljani na več kraji, vendar tatovom niso prišli še nikjer na sled, razen pri g. Korbarju. Zelo bi bilo, da se izvrše obsežni varnostni ukrepi. Vsi naj se eventualno nočno paritiranje orožnikov in uvede naj se tudi nočna razsvetljava kraja.

Roparski napad

Javna varnost popušča pri nas ne samo v mestih, kjer žive ljudje bolj na tesnem in se med nje vrinejo vsemogočni sumilji, vi elementi, marveč pada tudi na deželi. Dočim smo pred vojno le redkokdaj čuli o roparskih napadih in o prednih vloh, mi, se taki slučaji sedaj neoprestano pomnavljajo. Na Dolenjskem je bilo izvršenih že večje število napadov na krošnjare, dalje na posameznike, ki so se vračali s sejmov in na ženske na polju. Posebno varni niso tudi gorenski gozdovi, kjer so postali križpota kaj nevarna posameznim osebam.

Najčejši pa so roparski napadi v okolici industrijskih centrov, kjer se prav radi zadržujejo razni sumljivi tipi, ker se tam kaj lažje izgube med stotinami delavcev.

V bližini Hrastnika je bil te dni zopet izvršen skrajno predrzen roparski napad. Nedavno je bil napaden ponoči neki posestnik iz okolice Laškega, sedaj pa so se zlikovci spravili na svoje žrtve tudi že pri belem dnevu. Ko se je 23. t. m. vračal steklar Ivan Jager iz Sv. Lenarta ob 15. uri po gozdni poti med Ojstrim in Trbova

ljani domov, so nenadoma skočili pred nje ga z nožem v roki. Tretji je nedaleč od je eden izmed njih pograbil z desno roko za rokav ter mu z levico nastavil na prsa revolver, drugi pa se je postavil pred nje ga z nožem v rokah. Tretji je nedaleč od njih prežal na eventualne nevarnosti. Stal je na straži, da v slučaju potrebe opozori svoja tovariši. Mož z revolverjem v rokah je zavpil nad Jagerom, naj mu izroči denar in ga pusti, da ga stane vsak odpor življenje.

Roparji so nato Jager odvzeli 130 Din gotovine in tri vardarske cigarete, ki jih je imel pri sebi. Končno so imeli kratko posvetovanje in Jager 30 Din vrnili. Čudna širokogrudnost in dobrosrčnost, posebnost, ki je hip nato prejel Jager par krepih zašusnic, s katerimi so ga pogrnali v beg. Med begom se je Jager ozrl, ni pa zapazil nobenega napadalca več. Izginili so že v globino gozda.

Kakor Jager opisuje napadalec, je bil prvi izmed njih star okrog 30 let, polne brade in oblečen v temno obleko, drugi napadalec je bil približno enake starosti, visoke postave, suhega obraza, tretji pa je bil mlajši in oblečen v obleko pepelnate barve.

Iz Kranja

— *Poziv prebivalstva Kranja!* Zupan mestne občine kranjske poziva prebivalstvo, da razobeši na poslopjih na državnih praznik državnih ali narodnih zastave.

— *Arrestacija osumnika požarov v kranjski okolici.* Pred par dnevi so orožniki aretirali 31letnega Antona G., stanujočega v Kranju, radi suma podknejanja številnih požarov, ki so letos vznemirjali prebivalstvo okoljskih vasi. Osumnjence, ki je absolvent kmetijske šole, se je pečal z raznimi gospodarskimi problemi ter imel tudi fikšno idejo o popolnem prenovljenju kmetijskih gospodarskih poslopij. V negativnih pogovorih s kmeti jim je čisto grozil radi nerazumevanja njegovih načrtov. V zaprtu tukajšnjega okrajnega sodišča je z obnašanjem napravil utis duševno abnormalnega, vsled česar so ga poslali na ljubljansko opazovalnico.

— *Utopljenec v Savi.* V nedeljo popoldne je našel neki kmet na progu Save med Hrastjem in Mavčami mrtvo truplo V mrtvecu so ugotovili 21letnega delavca Josipa Dolence, doma iz Bitenj pri Smartnem, ki je pred šestimi dnevi utonil pri lovu venju lesa in dreves pri Majdičevem mlinu v Savi. Truplo posrečeno so prepešili v njegov domači kraj, kjer bo pokopani.

— *Nocojsnja proslava državnega Ujeda.* Nocoj ob 20.30 priredi v Narodnem domu je pri lepe obisku ponoči vil Čitalnični oder komedijo *'Čarjeva teta'*, ki je dosegla boljši uspeh od prejšnjice. V Sražišču pa je domači Sokol na prijeten način proslavil državni praznik. Bilo pa je še nekaj društvenih prireditev.

GOSPODOM PRIPOROČA

svojo krasno izbero sukeni in raglanov po deansko najnižjih cenah
trudca F. Lubič, Pred škofijo 19.
D žan m uradnikom na odplačila.

Pred sodniki

Franca iz Domžal je nabirala naročnike za šivalne stroje. Kadar je imela par naročnikov, se je odpeljala v Ljubljano. Tako dni je ostala v Ljubljani čez noč in prenočevala pri prijateljici Ani. Franca je bila Anki za prenočevanje slabo plačljiva, saj ji je pokradla vse zlate stvari, kar jih je Ana imela: prstan, iglo, zlato uro. Ker pa za vse Franca ni mogla dokazati, je bila obsojena Anka samo na 14 dni.

Velika razprodaja za Miklavža
od 29. novembra do 5. decembra
Cene posebno zažane!

VOIKA

Kulturni pregled**Gledališki repertoarji****Ljubljanska drama**

Torek, 30.: «Hlapec» E.
Sreda, 1.: ob 15.: «Sareni mali odira. Otroška predstava v korist Jadranske straže.
Četrtek, 2.: «Kovarstvo in ljubezen». C.
Petek, 3.: «Slaba vest». A.
Sobota, 4.: ob 16.: «Jova». Dijaška predstava pri znižanih cenah. Izv.
Nedelja, 5.: «Stalni gost». «Boubouroches». Izv.
Ponedeljek, 6.: «Kovarstvo in ljubezen». B.

Ljubljanska opera.

Torek, 30.: «Zidinja». A.
Sreda, 1.: Zaprto.
Četrtek, 2.: «Mrtve oči». B.
Petek, 3.: «Zidinja». D.
Sobota, 4.: «Nižava». E.
Nedelja, 5.: ob 15.: «Grofica Marica». V prid Udrženja gled. igralcev. Izv.

Mariborsko gledališče.

Torek, 30.: «Veronika Deseniška». Slavnostna predstava. Gostujeta ga. Saričeva in g. Pfeifer iz Celja.
Sreda, 1.: ob 20.: Slavnostni koncert v korist Jugoslov. novinarskega združenja.

Halevyjeva „Židovka“

Danes v torek zvečer bo v naši operi premijera velikega Halevyjevega dela *„Židovka“*, opere v petih dejanjih. Prvo dejanje se vrši pred stolno cerkvijo v Konstanci. Cesarški princ Leopold je baš premagal Husite in ljudstvo slavi zmago. Vsi počivajo, samo iz ene delavnice se čujejo udarci kladiva. To je Žid Eleazar, ki stanuje v hiši s hčerko Reho. Ko ga pripeljejo na trg se izgovarja, da ni dolžan slaviti krščanskih praznikov in ljudstvo ga hoče radi tega linčati. Reši ga le kardinal Brogni, ki pozna Eleazarja še iz prejšnjih let. Ponudi mu celo svoje prijateljstvo, katero Eleazar odkloni, ker je kardinal obsodil na smrt dva njegova sinova. Ljudstvo se razide, princ Leopold pa se približa v pripravljeni obleki ter pokliče Reho, ki je bila prej njegova ljubica. Ljudstvo se vrne in zastranuje Eleazarja in Reho, Leopold pa jo reši te nepravilnosti.

Drugo dejanje se godi doma pri Eleazarju. On, Reha in Leopold sedijo za mizo, ko vstopi princezinja Evdora, ki prihaja k Zidu, da bi kupila poročno darilo. Pri tem skoro ne opazi Leopolda in ko Evdora odide, zahteva Reha od princeza pojasnila. Leopold ji ponudi razodene, da je kristjan, a Reha ljubezen je bila tako močna, da

ga je vsega prevzela. Po težkem boju dovolj Eleazar njuno združitve, a Leopold, ki ni imel resnih namenov z Eleazarjevo hčerko, pobegne, na kar ga Zid prekolne.

Tretje dejanje se vrši v cesarskih sobanah. Po slavnostnem obedu poklekne Leopold pred svojo nevesto Evdoro, ki mu hoče obesiti okoli vratu zlato verigo. Na pozornici pa se nenadoma pojavi Reha, ki iz-

trga princezini verigo in pove, da jo je zapustil ljubimec. Kardinal Brogni izobči Reho, Leopolda in Eleazarja, katere odvaja ukenjene iz dvorane.

Četrto dejanje v sodni dvorani. Evdora prosi Reho, naj ji pomaga rešiti Leopolda. In Reha, ki Leopolda ljubi z vso čistostjo, sklene vzeti krivdo nase. Kardinal hoče Eleazarja pokristjaniti, toda on se temu

upira in hoče umreti kot Žid.

Peto dejanje se vrši na trgu v Konstanci. V ozadju stoji hotel z vrela vodo, ki jo pripravljajo za Reho. Smrtna obsodba, izrečena nad Eleazarjem in Reho, se prebore zbranemu ljudstvu. Eleazar, ki gre pogumno v smrt, skuša v zadnjem trenutku pregovoriti hčer naj se pokristjani, kar pa ta odločno zavrne. Nato sledi usmrtilitev Reha, a Eleazar izpove zbranemu ljudstvu, da je Reha, ki se ni hotela odpovedati Židovski veri, hčerka kardinala Brogni.

Gostovanje ge. Saričeve v mariborski dram. Na predvečer narodnega praznika, dne 30. novembra gostuje prvakinja ljubljanske drame, ga. Saričeva, v naslovni vlogi *«Veronika Deseniška»*. Z njo nastopi gosp. Pfeifer iz Celja kot priderik, ki je imel v tej ulozi tudi v Ljubljani zelo lep uspeh.

Koncert prof. Antona Trosta na Dunaju. Naš ojak, pianist prof. Anton Trost, ki je nedavno koncertiral v Zagrebu, Mariboru, Ljubljani in v naši provinci, priredi dne 5. decembra klavirski koncert v dvorani dunajskega Musikvereina.

Leopold Janaka opera *«Makropulos»*, se uprizarji prvič na odru Narodnega gledališča v Brnu na Moravskem. Besedilo je povzeto po istoimeni komediji pisatelja Capka.

«Fedra» v današnjem Burgtheatru. Dne 15. decembra se uprizarji v dunajskem Burgtheatru Racinova tragedija *«Fedra»*. Naslovno ulogo bo igrala Ida Rolandova. Delo je prevel v nemščino pesnik Schiller.

V proslavo narodnega praznika ujedinenja

se vrši jutri, 1. decembra, ob 20. v Unionski dvorani

novinarski slavnostni koncert

Nastopijo: Orkestralno društvo in pevski zbor Glasbene Matice, pevska zbor Ljubljanskega Zvona in Slavca; violinska virtuoziinja Fanika Brandlova.

Po koncertu prijateljski sestanek s sodelovanjem godbe Dravske divizijske oblasti.

Vstopnice v Matici knjigarni na Kongresnem trgu.

Domače vesti

Važno opozorilo!

Priložili smo položnice vsem našim cenj. naročnikom, ki še niso poravnali naročnine za to leto.

Prosimo jih, da izpolnijo svojo dolžnost napram upravi, ter pošljejo naročnino prve dni v mesecu decembru, in sicer do 31. decembra, da more uprava svoje knjige o pravem času zaključiti.

Pripominjamo, da smo storili v tem letu vse, kar je bilo le mogoče, da smo ustregli naročnikom, kakor na primer glede rednega pošiljanja lista, želja, katere so imeli in informacij v različnih zadevah. Vedno so dobili točen in jasn odgovor. Zato pa ponovno apeliramo ter jih prosimo da tudi oni store svojo dolžnost, ki jih veže napram upravi, da poravnajo naročnino takoj, kajti zamudniki so za upravo samo veliko breme, ker povzročajo nepotrebne stroške in delo.

Uprava »Jutra«

* **Dr. Kumanudi odloži poslanski mandat.** Kakor poročajo iz Beograda, odločil dr. Komanudi svoj mandat kot narodni poslanec, obdrži pa svoj položaj kot predsednik mestne občine beografske.

* **Pošne znamke s povečano vrednostjo** v korist poplavljenec se s 1. decembrom vzamejo iz prometa. Neporabljene znamke se lahko pri vsaki pošti zamenjajo do konca prihodnjega meseca.

* **Iz državne službe.** Viši paznik Ivan Fabič in paznik Anton Pivka, oba v moški kaznišnici v Mariboru, sta trajno upokojena.

* **V našo državljansko zvezo** sta sprejeta dosedanja ruska državljana Fedor Odno-glazkov, tehnični nadzornik pri okrožnem sodišču v Mariboru, in Vladimir Borisov, dnevnišar pri redakciji državnih železnic v Ljubljani.

* **Iz zdravniške zbornice za Slovenijo.** V izenici zdravniške zbornice za Slovenijo so vpisani: dr. Bogoljub Dragaš, vodja zavoda za socialno-higijensko zaščito dece v Ljubljani; dr. Milan Vukčević, inšpektor, ministrstva za narodno zdravje v Ljubljani; dr. Lojze Kramarič in dr. Sabina Praprotnik, zdravnik v Ljubljani; dr. Danilo Lip-njak, sanitetni referent v Dolnji Lendavi, in dr. Milan Ropas, zdravnik v Kandolji. Izbrana pa sta: prof. dr. Matija Ambrožič zaradi preselitve v Beograd in dr. Valentin Meršol zaradi preselitve v Skopje.

* **Konzulat portugalske republike v Ljubljani** se je preselil 1. decembra v nove prostore na Dumaški cesti št. 38.

* **Razpis službenih mest.** Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je razpisal natečaj za popolnitev izpraznjenega mesta uradnika kategorije B knjigovod. stroke z letno sistemizirano plačo 10.800 D z letno položajno plačo 12.000 Din in s pripadajočo krajevno rodbinsko določilo.

* **Prodaja cerkvenih posestev.** V ministrstvu za vere je podpisan ukaz, s katerim se dovoljuje prodaja nekaterih večjih posestev katoliških cerkva na Hrvaškem.

* **Ravnatelj državnih železnic v Zagrebu suspendiran.** V disciplinarni preiskavi zaradi nepravilnosti pri nabavi premoga za zagrebsko železniško direkcijo, pri kateri je bila država oškodovana za 22 milijonov dinarjev, je državni svet kot disciplinarno sodišče odredil, da se za dobo sedmih mesecev suspendirajo naslednji železniški uradniki: direktor zagrebske direkcije Mita Jovanović, šef strojne sekcije Cvetković, premogovni referent generalne železniške direkcije Voja, inženjer Niemčič in še pet drugih uradnikov. Glavna obravnava v tej aferi je določena za dan 13. decembra.

* **Novi šef izseliškega komisariata v Zagrebu.** Našo notico pod tem naslovom popravljamo v toliko, da je šef izseliškega komisariata v Zagrebu g. dr. Fedor Aramič, dočim sta v notici omenjena uradnika tega komisariata g. E. Quine in dr. Barac pred kratkim napredovala za eno položajno grupo.

* **Posredovalnica dela za Prekmurje.** Ustanovila se je »Posredovalnica dela za Prekmurje« v Murski Soboti; poslovanje se začne dne 1. decembra. Vsi delodajalci, ki razbijo delavce, hlapce, služkinje itd. naj se zglašijo osebno ali pisмено.

* **Zrebanje loterie društva »Trgovska akademija«.** Društvo »Trgovska akademija« v Ljubljani je s pristankom g. velikega župana določilo rok za zrebanje srečk svoje loterie na dan 30. oktobra 1927. Preložitve zrebanja za nekaj mesecev je bila potrebna iz tehničnih razlogov. Zanimanje za to loterijo je jako živahno predvsem zato, ker so pogoji izredno ugodni, (dobitkov 885 od 50 do 100.000 Din, srečke à 10 Din). Treba pa je, da loterija ne bo dobičkonosna samo za kupce srečk, temveč čim uspešnejša tudi za društvo in njegovo akcijo za zgradbo trgovske akademije in podpiranje dijakov, ki se posvetijo višjemu trgovskemu študiju. Pozivamo zato vse zavedno trgovstvo in trgovske organizacije, ki so prevzele propagando in razpečevanje naših srečk, da tekom prihodnjih mesecev, ki so še na razpolago razpečajo čim večje število srečk.

* **Povodim prvo decembarskih prireditev** so nadalje darovali za novinarski pokojniški fond: Hipotekarna banka jugoslovenskih hranilnic 500 Din; Kolinska tovarna in Prometni zavod za premost po 250 Din; Höhn & Cie. (zdravilišče Slatina-Radenci), Evgen Lovšin (rude in kovine) in veleprodajec Dragoš Hribar po 200 Din; inž. Rudolf Stebič, primarij dr. Mirko Černič v Mariboru, trgovce Drago Schwab in odvetnik dr. Fritz Luckmann v Ljubljani po 100 Din; tehnično podjetje Slavo Kolar, trgovina J. Kette in mestni stavbenik Ubald Nassimbeni v Mariboru po 50 Din ter notar Avgust Kolšek v Marenbergu 20 Din. Vsem podpornikom priskrba hvala.

* **Solčna nedelja v planinah.** V nedeljo so odšli v Kamniške planine prvi smučarji in imeli prav ugoden sneg ter najlepše vreme. Dočim je nad dolino ležalo oblačno, megleno morje in so iz njega frčale drobne snežinke, je v višinah nad 800 metrov sijalo prijetno sonce; bilo je čisto jasno. Prijatelji našega lista sporoča, da je v višinah 1800 m na Begunjski na pol metra visokem snegu našel navadno koblico, ki so jo privabili prijetni solčni žarki iz skalnih razpok. Le še par tako lepih jesenskih in zimskih nedelj, pa bomo vsi zadovoljni s starko zimo, ki nam je v septembru tako hudo zagrozila.

* **Stoletni stari — življenja sit.** V Beogradu se je v nedeljo ob 10. uri starček Lazar Dobreško, rodom iz Pančeva. Kaj je dovedlo starčka do obupnega čina, ni znano. Najbrže se je naveličal življenja.

* **Velika tihotapska afera v Zagrebu.** Kakor smo nedavno poročali, je zagrebska policija prišla na sled velikemu tihotapstvu svile na tamkajšnjem kolodvoru Sava. V afero je zapleten tudi več nižjih železniških uslužbenec. V Zagreb sta prispela dva inspektoria generalne direkcije carin, ki vodita preiskavo v tej aferi.

* **Ciganom prihod v Zagreb zabranjen.** V preiskavi glede znanega razbojništva na cesti Zagreb-Sesvete se je ugotovilo, da so zločin izvršili cigani, ki imajo na vesti tudi mnogo tatvin v okolici in na periferiji Zagreba. Aretiranih je bilo nad 200 ciganov, ki so bili — v kolikor se ne krivda mogla dokazati — kaznovani ostali pa izročeni kotarski oblasti, ki jih je odpravila v pristojne občine, kjer bodo prisiljeni na trajno bivanje. Potepanje in zlasti prihod v Zagreb jim je strogo prepovedan.

* **Seizicijalna aretacija v Zagrebu.** V Zagrebu je bil zaradi poverbe suspendiran šef tamkajšnjega državnega kolodvora Juraj Mihalović. Za časovnega načelnika postaje je imenovan šef železniškega skladišča I. Thalier. Kakor javljajo listi je Mihalović poveril 150.000 dinarjev.

* **Električna železnica povzila starca.** V soboto je v Zagrebu električna železnica povzila 83 let starega Josipa Krušljaka. ki je šel na Frankopanski ulici s hodnika na drugo stran ceste, ko je bil tramvaj v neposredni bližini. Voznik ni mogel več pravčasno ustaviti voza in starček je prišel pod voz. Ko so ga potegnili izpod voza, je bil Krušljak sicer še živ, a je umrl predno so ga prepeljali v bolnico.

* **Zločin pjanca.** V Bogdanovcih v Sloveniji se je odigrala teta dni grozna rodbinska tragedija. Seljak Ante Korac se je po zno zvečer totalno pijan vrnil domov. Ko mu je žena to očitala, je Korac potegnil nož in žnjim nesrečni ženi, ki je bila v blagoslovljenem stanju, razparal trebuh. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je že naslednjega dne umrla. Embrio se je zadušil v materinem telesu Korac je bil izročen sodišču. Razjarjena množica ga je hotela ubiti. Orožniki so ga le težko ubranili pred ljudsko jezo.

* **Nesreča na beograjskem kolodvoru.** Na beograjskem kolodvoru se je v nedeljo pripetila težka nesreča. Ob šestih zjutraj je lokomotiva zgrabila kretinčarja Belimarkovića ter ga na glavi težko poškodovala. železniškega uslužbenca Ljubo Ostojića pa razmesarila tako, da je obležal mrtve.

* **Dva samomora.** V Subotici se je v svojem stanovanju obesil Bela Jurč, ugledna in popularna osebnost v Subotici. Nedavno je vzel v najem tamkajšnje »Gradsko kavarno« ter investirat v to podjetje 1 milijon 300.000 dinarjev. Kaj je premožnega moža gnalo v smrt, ni znano. — V Novem Sadu se je obesil glumazijski ravnatelj Dušan Žiljinić. Vzrok samomora — duševno raztrojstvo.

Moderni damski plašč
na tri siveleom Din 550 — do 750 —
modno s k-om Din 350 — do 400 —

F. & I. Goričar, L. ubljana
Sv. ebra cesta 29
Oglejte se razstavo v izložbi: 12067a

Trganje v plečih »Hekse schus«
Naravno ečenje doma z znanim ukan-kim glemom (blatom) 70° vročih vplehnih vrečev kopališča Pisyvan Dobiva se po vseh

vseh zdravij Vprašajte s-ojega zdravnika! Poasnila daje glavno skladišče L. Schreiner Zagreb Akademski trg 1/1. Idealni ho-li spojeni z vsem kopelmi za ečenje po zim v kopališču Pisyvan

NOGAVICE
TRADE MARK
znamkom žigom
ALS
"KLJUČ"
najboljše, najtrpežnejše, zato najcenejše

* **S pomočjo mladega moža lu ljubimca umorila tasta.** V Remetincu v zagrebski okolici je bil v noči od petka na soboto izvršen grozen umor. Žrtve umora je Ivan Piškur, posestnik v Remetincu. Piškuričev sin Juro, grbav in slaboumen, je imel v hiši slugo Ivana Račića, v katerega se je zaljubila Jurjeva žena Ker je stari Piškur zaradi tega sluga pogljal iz službe, se je hotela Jurjeva žena nad njim maščevati. Nagovorila je svojega slaboumnega moža in slugo Račića, da sta ponoči napadla in zadavila starega Piškuriča. Ker pa je bil umorjeni Piškur po obrazu in vratu ves opraskan, je bil zločin kmalu razkrit in morilci izročeni sodišču.

ITO zobna pasta najboljša

* **Drago meso.** Kuhajte v bodoče v kuhinji mesa in pridenite vsaki porciji pol čajne žličke Juhana. Čudili se boste redilnosti in okusu. Dobiiva se povsod. 1513

* **Volno, bombaž za strojno pletenje** in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri Karlu Prelogu Ljubljana, Stari trg 12, in Židovska ulica 4.

* **Tkanina »Eternum«** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Proti slabokrvnosti, bledici in slabemu teku** izborna deluje Kolaferin (železna aromatična tinktura z kolo) Izdeluje lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana. »Zvezda«. Kongresni trg 12. 1453

Edina prireditev 1. decembra zvečer

novinarski koncert v Unionu
Orkestralno društvo in pevski zbor Glasbene Matice, Ljubljanski Zvon, Slavec in

Iz Ljubljane

u— Na narodni praznik jutri dne 1. decembra bo mestna občina kakor običajno okrasila svoja poslopja z državnimi in narodnimi zastavami. Magistrat vabi someščanstvo k enakim manifestacijam.

u— **Nastop vojaštva na državni praznik.** Ob priliki proslave državn. praznika »Ujedinjenja« dne 1. decembra bodo čete ljubljanske posadke postavljene od stolne cerkve preko Stritarjeve ulice in Marijinega trga do Kongresnega trga, kjer jih bo ob 10.40 dop. pozdravil komandant Dravske divizijske oblasti. Po službi božji v stolni cerkvi ob 11.15 bodo čete defilirale od stolne cerkve v smeri proti Vodnikovemu in Kerkovemu trgu. Prostor na Vodnikovem trgu (med spomenikom in Jugoslov. knji-garno) bo rezerviran za oficirje in predstav-nike oblasti, a hodniki pred cerkvijo, Jugoslovensko knji-garno in nasproti knji-garne bodo prosti za občinstvo. Zvečer se bo vršila bakljada, ki bo odšla iz vojašnice Kralja Petra I. ob 18.30 ter vzela sledečo pot: Poljanska cesta, Vodnikov trg, Stritarjeva ulica, Marjin trg, Wolfova ulica, Kongresni trg, Šelenburgova ulica, Prešernova ulica, Sv. Petra cesta, trg Tabor in nazaj v ome-njeno vojašnico.

u— **Svečana večerna proslava narodnega praznika** bo letos novinarski koncert v sredo zvečer v Unionu. Ker bo to edina večer na prireditve tega dne in se je udeležijo tudi vsi člani ljubljanskega konzularnega zbora in najvišji predstavniki civilnih in vojaških oblasti, bo imel slavnostni koncert službeno obeležje in bo odprt v državno himno. Občinstvo zato prosimo, da pride pravčasno, tako da bo ob 8 že v dvorani Da se po možnosti omili gačeta pred garderobami, tako tudi od začetka odprte vse tri garderobe, obe pri vhodu in garderoba na levi strani dvorane.

u— **Spomenik kralju Petru I. na Turjaškem trgu.** V nedeljskem »Jutru« sem čital predlog g. K. D., da naj se postavi spome-nik na Turjaški trg (danes Marxov trg) Izvajalca so z umetniškega in strokovnega oziroma izredno zanimiva in vsega uvaževanja vredna, toda ne morejo veljati za spomenik, ki naj ga postavi Slovenija prvemu kralju svojega rodu. Predlog bi veljal za marsikakšno drugo rešitev ter je med drugim vsaj za 60 let prepozno ali pa za 500 let prezgoden. Pred 60. leti bi veljal za spomenik grofu Turjačanu čez 500 let pa Marxu. Tudi drugačni predlogi bi bili na mestu. Nikdar in nikoli pa javnost ne bo razumela in ne bo smela dopustiti, da se postavi spomenik Kralju Petru na Marxovem trgu. — Ilb.

u— **Himen.** Včeraj sta se poročila v Ljubljani g. Amalija Magdič in podpolkovnik Dragoljub Milivojevič. Bilo srečno!

u— **Zadnja seja pripravljenelega odbora** za novinarsko prireditve bo danes popoldne ob 3. v uredništvu »Slov. Naroda«. Prosimo vse novinarje, ki jim dopušča čas, da se seje zanesljivo udeležijo. — Odhor

u— **Vstopnice za novinarski koncert** se dobe danes ves dan v Matični knji-garni na Kongresnem trgu, jutri, ko bo radi narodnega praznika trgovina zaprta, pa od 9. do 12. v veči poslopija Filharmonične družbe, kjer se nahaja blagajna kina Matice in od 6 zvečer naprej pri večerni blagajni v hotelu Union.

u— **Napredno gospodarsko društvo** za dvorski okraj: Danes ob 8 zvečer bo predava v društvenih prostorih na Rimski cesti prof. R. Pavlič. Čez Karavanke na Visoke Ture. Vstop prost. — Izobr. odsek.

u— **Ciani ljubljanske »Edinosti«** se opozarjajo, da se bo vršila v sredo ob 8. zvečer proslava narodnega ujedinjenja v društvenih prostorih Gajeva ulica 2-1. Bratje in sestre, udeležimo se proslave v čim večjem številu.

u— **Predavanje v društvu »Pravniki«.** Prvo letošnje predavanje društva »Pravniki« je bilo dobro obiskano. Predavatelj g. univ. prof. dr. Milan Škerli je v enournem govoru razložil vse razlike našega meñnjega zakon na napram sedanjemu zakonu in za svoja

Veliko muzejsko delo

KATASTROFA

Po romanu »Traza unie« od Urville V glavnih logah Maria Jacovini Mary Kid Heinrich Peer, Er. oh Kaiser Triz.

redstavi ob 4. do 6. p. 8. in 9. ur.

KINO IDEAL

temeljita izvajanja zaslužil pohvalo od poslušalcev. Prihodnje predavanje bo v četrtek dne 2. decembra t. l. v justični palači šte. 78. ob 10. uri popoldne. Predaval bo zopet g. univ. prof. dr. Milan Škerli, o » Najnovejšem našem zakonu o čerkuc. Val, ki se za srov zanimajo, se vabijo, da se predavanja udeležijo.

u— **Gremij trgovcev v Ljubljani** obvešča članstvo, da bodo v nedeljo pred sv. Miklav-žem in v nedeljo pred Božičem trgovine odprte. Ravno tako se trgovine teden dni pred omejenimi prazniki zapirajo eno uro kasneje. — Načelstvo.

u— **Napredno kulturno in politično društvo Ljubljanski Grad**, ki je v zadnjem času ustanovilo svojo knjižnico, katere bo zlasti dobrodošla v dolgih zimskih večerih, se naitopleje zahvaljuje vsem darovalcem, ki so z denarnimi prispevki ali pa z darovanimi knji-gami pripomogli do ustanovitve. Hkrati pa naproša vse one, ki jim je na srov dobrobit in duševni razmah naroda, da se društva zlasti knjižnice spomnijo s kakršnikoli prispevki: v denarju ali v knji-gah. Kdor bi hotel blagodušno darovati lahko pogrešljive knji-gke, naj blagovolji društvu pisмено naznaniti, da društvo pošlje svojega zastopnika pome. Vse za napredek in povzdigo napredne misli! Odbor.

u— **Obrtno-nadaljevalna šola v Ljubljani.** Dogovorjeni II. sestanek učiteljskega obrtnih nadaljevalnih šol v Ljubljani je danes, dne 30. novembra ob 18. uri na Grabnu Dnevni red: 1.) Poročilo o uspehu učiteljskega akcijskega odbora pri gospodu vlad. komisarju. 2.) Razgovor o spreletih resolucijah. Udeležba obvezna, kakor je bilo dogovorjeno. — Sklicatelji.

u— **Društvo »Treznost«** nima radi praznikov niti 1. niti 8. decembra svojih sestankov.

u— **Policijske prijave.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policijski sledeči slu-čaji: 1. poverba, 3. tatvine, 1. izgrez v gostini, 2. prestopka kaljenja nočnega miru, 3. prestopki preokračanja policijske ure, 2. prestopka pasiega kontumaca, 2. prestopka obrtnega reda in 6. slučajev prestopka cestnega policijskega reda. Aretacija je bila izvršena samo 1 in sicer radi tatvine.

u— **Meglina nedelja.** Pretekla nedelja je bila meglina-temačna in v mestu ni bilo opažati nikakega pravega razpoloženja. Dopoldne so ulice sicer oživele in se je šetnja raztegnila iz mestnih ulic do lesensko zasamanega Tivolija in rožniškega gozda. Šetalec je pozneje priključal zopet v mesto vojaška godba, ki je igrala v Zvezdi. Popoldne se je doberšen kos Ljubljane poraz-gubil v okolici, dokaj izletnikov pa je obiskalo tudi naše gore in griče. Katarino, Smarag goro itd. Največ obiska pa je doživel zopet Gorenjska, kamor pohite ljudje najraje, da si ozedajo kraje, ki so bili opu-ščenji po zadnjih novotnih.

Napeto Dohovito!
Najavnejši ameriški saonski akrobat
DOUGLAS AIRBANKS
vz. in p. d. menom »Clo ek iz gumija na toč v svet oz. ane« vel-filmu
Človek z bičem
Romantico! Ljubavno! Veselo!
Dane, ob 7. 10. 6. 8. 10. n. 9. ur.
EL TINI KINO MATICA

u— **Božičnica ljublj. prost. gasil. in reš. društva.** Kakor običajno vsako leto priredi tudi letos na praznik sv. Stefana 26. dec. ljubljansko gasilno društvo svojo božičnico v Mestnem domu. Opozarjamo že danes na prireditve tega obdobja društva, ter prosimo, da se druga društva oziroma natio. Ker bodo v prihodnjih dneh društveni člani posetili ljubljanske g. trgovce, obrtnike kakor tudi ostalo prebivalstvo z nabiralni-mi polami, prosimo, naj ne bo nikogar, ki bi ne naklonil vsaj malenkostnega daru za nabavo prepotrebne gasilnega orodja. Vsem dobrohotnim darovalcem se že vna-prej najiskrenejše zahvaljuje društveni odbor.

u— **Društvo za zgradbo Sokolskega doma** v Šiški priredi v sredo dne 1. decembra t. l. zvečer ob 8. v hotelu »Belle-vue« proslavo Ujedinjenja in svoj prvi družabni večer. Rodbine članov, vpejani go-šte in člani šisenskih narodnih društev do-brodoši! Vstopnine ni nobene. Pred pri-četkom prireditve se bodo izplačevali za-deti dobitki društvene denarne-efektne do-terije.

u— **Tovariši pevci!** Danes, ob 6.30 zvečer redna pevška vaja mešanega zbora »Pre-poroda« v dvorani Naprednega dijaškega doma (Arena Nar. doma) Točno in vsi! 1509

u— **Društvo »Rdečega križa«** na Vileu priredi na državni praznik 1. decembra ob 7. uri zvečer v dvorani Sokolskega doma akademijo pri kateri sodeluje »Pomlad Rdečega križa« in godbeno društvo »Gra-dščica«. Vstopnina 5 Din. Po akademiji prosta zabava. Ker je čisti dobiček namenjen za viške poplavljenice, apelira odbor, da se prireditve udeležijo vse, kar misli do-broščeno.

u— **SK. »Slavija«** obvešča vse obisko-valce njenih plesnih vaj, da se vrši pri-hodnja plesna vaja mesca v sredo 1. decem-bra v četrtek 2. decembra.

u— **Na izborne domače kravice** in me-senke vabi restavracija »Kolezija«. 1492

u— **Miklavž sprejema naročila** za obiske po gostilnah in privatnih stanovanjih. Do-pise na oglasni oddelček »Jutra« pod »Avto-Miklavž«. 1512

u— **Plašče za deklice** od dveh let dalje priporoča vrška F. Lukič. Pred Škofijo 19.
u— **Dosla za Miklavža** velika izbira mo-dernih otroških predpasnikov, nizke cene, Kristofč-Bučar, Ljubljana. Stari trg št. 99.
u— **Podoficirji tukajšnje garnizije** prirede na dan 1. decembra v prostorih restavracije na glavnem kolodvoru zabavni večer s plesom. Začetek točno ob 20. uri. Za obilen obisk se priporoča odbor. 1494

u— **Avtomobilne vožnje** prevzemam z no-vim luksuznim avtomobilom po konkuren-tnih cenah. Pri daljših vožnjah izredna popu-st. Vozim tudi v inozemstvo. Naročila na P. Rožman, Gilnce, Tržaška cesta št. 6. Telefon: tovarna Vojnovič št. 43 in telefon šte. 411. 1502

Doxa-ure
P. Cuden Prešernova ul. 1.

Iz Maribora

a— **Poslanec dr. Pivko** se je včeraj vrnil v Maribor in pričel s pripravami za volitve v oblastno skupščino.

a— **Koalicija z Nemci v Mariboru.** Po mestu se danes z vso gotovostjo širijo go-vorice o sklenjeni koaliciji za volitve Ma-ribora v oblastno skupščino med klerikali Nemci in radičevci.

a— **Koncert v proslavo Ujedinjenja.** V sredo zvečer bo imel Maribor s koncertom prvih mariborskih pevskih društev prvič po prevratu res očiščeno proslavo držav-nega praznika Ujedinjenja. Ta večer ne bo v Mariboru nobene druge prireditve in za-hlevata torej že državljanska zavest in po-nos Mariborčanov, da bo narodno gledališ-če do zadnjega mesta razpodano. Dne 1. decembra ima še samo Podmladek Rdečega križa svojo slavnost popoldne v Götzovi dvorani.

a— **Znamenita solista na novinarskem koncertu.** Poleg pevskih točk so na sporedu novinarskega koncerta, ki se bo vr šil jutri zvečer v Narodnem gledališču, tu-di solospeli dveh solistov, ki bodo sitajno izpolnili še itak krasen program. Pela besta namreč g. Lujo Plein, ki priredi nato svoj poseben koncert v Mariboru in pa novi baritonist mariborskega gledališča, g. Nera-ljč. Mariborski novinarski koncert bo po-temtatem ne samo največji rendez-vous temveč tudi umetniška senzacija. V mestu vlada tudi temu primerno zanimanje in bo-do vstopnice kmalu razprodane.

a— **Slavnostna predstava v mariborskem gledališču.** Na predvečer narodnega prazni-ka se vzpirijo noči »Veronika Deseniška« kot slavnostna predstava. Pri tej priliki na-stopita kot gosta ga. Šaričeva iz Ljubljane in g. Pfeifer iz Celja.

a— **Uradni dan Trgovske zbornice v Ma-riboru** ki bi se moral vršiti 1. decembra radi državnega praznika odpade in se bo vršil prihodnji uradni dan dne 9. decembra.

a— **Sokolska prireditev** z akademijo se bo vršila letos v proslavo državnega prazni-ka že danes v torek dne 30. novembra ob 20. uri v veliki dvorani Narodnega doma.

a— **Trgovski gremij v okolici Maribora** naznanja ponovno vsem članom, da morajo biti vse trgovine dne 1. decembra na državni praznik zaprte ves dan in dne 17. decembra samo med službo božjo. — Načel-stvo. 1513

a— **Izpememba uradnih ur v Ljudski knjiž-nici.** Ker občinstvo za novo vpeljana urad-no uro ob torkih popoldne ni pokazalo za-dostno interesa, je vodstvo knjižnice za-časno izposojevanje ob torkih uknilo.

a— **Prosta stanovanja.** Stanovanjsko raz-sodišče v Mariboru razpisuje sledeča prosta stanovanja: 1.) Orožnova ulica št. 22-11 3 sobe, kabinet za služkinjo, kuhinja in pri-tikline od stranke Drago Kocmut. 2.) Sa-mostanska ulica št. 13-1, 2 sobi kuhinja in pritlikline od stranke Franc Mahkovec. 3.) Stritarjeva ulica št. 15-1, 1 soba, kuhinja in pritlikline od stranke Anton Kerbe. 4.) Sp. Radvanje št. 73, 1 soba, kuhinja in pritli-kline od stranke Ludvik Verdnik. Prošnje do četrtega.

Iz Celja
e— **Praznik Ujedinjenja.** Celjski župan dr. Hrašovec razglaš. V sredo 1. decembra se proslavi ujedinjenje troimenega naroda Sr-bov, Hrvatov in Slovencev. Hišne posesti-ke vabim, da okrasijo ta dan svoje hiše z zastavami. Na dan 1. decembra mora po-čivati delo ves dan, t. j. tudi dopoldne v vseh trgovinah in obratih. Izvzeta so indus-trijska, prometna, rudarska in njim podob-na podjetja, ki zanje velja sporazum med delodajalci in delavci po § 12 zakona o zaščiti delavcev.

e— **Smrtina kosa.** V Celjski tavnj bolnici je umrl v starosti 56 let g. Ivan Pirtušek, posestnik in čevljarški mojster v Vojniku. Pogreb spoštovanega in priljubljenega moža bo danes dopoldne v Vojniku. — V nedeljo so pokopali na celjskem okoliškem pokopa-lišču gospo Drobne, soprogo g. prof. Dro-bneta iz Valjeva Pokojnica je bila rodom iz Dubrovnika. Blag žilna spomin!

e— **Poroka.** V nedeljo 28 t. m. se je po-ročil v Celju g. Mirko Rudolf z gđ. Oligo Pečovnikovo. Bilo srečno!

e— **Trgovci! Pomočniki!** Nudi se Vam knji-ga s 163 slikami za aranžiranje izložbe-nih oken Cena Din 60.—. Podružnica »Ju-tra«, Celje »333« 1514

e— **Likvidacija zadruge.** Obrtna nakupo-valna in prodajna zadruga v Celju r. z. z. o. z

Vsem državnim nameščencem

in nameščencem ter ostalemu občinstvu priporočamo nakup oblačil manufakturne blaga volnene jumperje itd. iz priznane solidne izbire pri trdki

M. BAN,

Resljeva cesta 7.

Cene in postrežbe tako kulantna, da ni najti primere. — Damski in moški aiel za i de avo obla ti na razpolago. Kulantni odplačilni pogoji.

Iz Trbovelj

t— Smrtina kosa Včeraj jutraj je začela kap gospo Lizo Homolac, vdovo dolgoletnega občinskega redarja.

t— Strankin dan SDS Krajevna organizacija SDS v Trbovljah priredi v soboto 4. t. m. ob 8. zvečer strankin dan v šolskem domu Vabljeni so vsi pristaji in soimisljeniki s svojimi družinami.

t— Smrti radi opeklin Na posledicah zadoblenih opeklin je umrla Berta Pertinac, hči rudarja, 5 let, Loke 236.

Naši onstran granic

p— «Jutra» je zopet lahko ponosno! Znano je že, da se Italijani precej zanimajo za našo državo, ki jo imajo v Vidmu in v Gorici, ali da se tako zanimajo, kot smo zvedeli zadnje čase, tega pa res ne. «Jutra» prinese dopis iz kakšnega kraja na Primorskem, ta dopis oblaščem ne ugaia, zato ga prevedemo, pošljemo kot zvezdasti orožniški postaji v kraj, iz katerega je bil omejen dopis; zdaj pa vohaj, dragi orožnik, dokler ne izvohaš dopisnika. To je pa site no, ker dopisniki «Jutra» pač ne dišijo drug gace kot drugi ljudje in jih tudi po polti ni mogoče spoznati. Vendar pa smo izvedeli, da je imelo kljub temu par ljudi sitnosti radi «dopisništva». Pri nas gre namreč lahko s takim lovom. Gredo in popadejo človeka, ki res zna slučajno pisati in mu rečejo: «Ti si dopisnik!» Pa se brani! V nekaterih krajih tudi delajo sezname tistih, ki berejo «Jutra». In danes, ko še misla ne more čez mejo? Pa se jim sanja! Kdor da nes bere «Jutra», mora biti več kot ptič. In vendar orožniki vse vedo.

p— Popravek. V poročilu o nenavadni razsodbi, ki je zadelo g. De Angelij iz Kanala, se je vrnila tiskovna pomota, kar tero treba popraviti. G. De Angelij ni, dr. z. c. n. človek, ampak priden človek in dober gospodar, ki je splošno priljubljen.

p— V Podgorji pri Gorici je umrl visok kosilec g. Fran Brešan, star 25 let. Naj počiva v miru!

p— Za podpisovanje liktorskega posojila se vrši velik pritisk po Juljski Krajini. V Istri valja strašna beda in neprestano hodijo pokrajinski zastopniki prositi pomoči v Rim. Tožijo tudi, kako propada trgovina. Sedaj pa poročajo iz Pule, da je trgovska zbornica podpisala 100.000 lir liktorskega posojila in da zahteva s posebno okrožnico od trgovcev, da morajo vsi, do zadnjega podpisati posojilo, kolikor največ mogoče. Posledica bo ta, da bodo po ugodnem rezultatu posojila v Istri, v Rimu rekli, da so one vesti o bedi in pomankanju v deželi silno pretirane! In Istra bo še bolj drla v pogubo.

Dopisi

Šiška. Letošnji Miklavžev večer sokolskega društva v Šiški se bo vršil v nedeljo, dne 5. decembra v sokolski telovadnici. Ob 18 uri je obdaritev sokolskega naraščaja in deca, ob 20. uri pa za odrasle in otroke v spremstvu staršev. Darila za obdarovanje se sprejemajo proti malenkostni jamščini v Čitalnici, in sicer v soboto, dne 4. decembra od 15. do 19. ure, v nedeljo, dne 5. decembra pa od 14. do 18. ure. Vstopnine ni. Cenjeno občinstvo se naproša; da se Miklavžev večer v čim večjem številu udeleži. Zdravo!

JEZICA. Sokolsko društvo praznuje dne 1. decembra praznik Ujedinjenja. Zvečer ob 7.30 priredi v dvorani Sokolskega doma slavnost v sledečem redu: 1. »Domovini«, poje pevsko društvo »Zora«. 2. Slavnostni nagovor. 3. Ob desetletnici boja v Dobruđi. Predava dr. N. Turk iz Ljubljane. 4. Recitacija. 5. Zaočlubi novih članov. 6. Telovadba. 7. Deklamacija. 8. Pozdrav, poje pevsko društvo »Zora«. Vstopnina nizka. K obilni udeležbi vabimo vse!

ZUŽEMBERK. Pripravljalni odbor za ustanovitev srečevalne družine v Žužemberku poziva vse, ki nameravajo pristopiti k strelski družini, da se takoj prijavijo, da se bo mogel čim prej vršiti ustanovni občni zbor. Društvo je neustrankarsko. Več je razvidno iz razglasa, ki je nalepljen v izložbi gostilne Pehani.

Vremensko poročilo

Kraj	Ca	Tem.	Rel.	Smel. vetra	Brzina v m	Vrsta padavine
Ljubljana	14	6+6	37	84	mirno	10
Ljubljana (dvorac)	14	763.8	38	8	mirno	10
Maribor	21	763.3	54	75	SSW 0.5	10
Zagreb	8	61.0	11	5	W 3	10
Bregovo	5	761.8	30	93	NE 1.5	10
Trst	5	763.9	04	95	mirno	10
Varaždin	5	66.0	30	91	mirno	10
Škoplje	5	762.9	90	91	mirno	10
Dubrovnik	5	771.0	120	49	N 1	0
Praga	7	62.8	10	74	SE 1.5	10
Split	7	701.6	80	74	NE 1.5	3

Solnce vzhaja ob 7:14 zahaja ob 16:21 luna vzhaja ob 00:51 luna zahaja ob 13:58

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 82 najnižja 26 C.

Povprečni barometer je danes v Ljubljani viši za 2 mm kot včeraj.

Dunajska vremenska napoved za turek: V južni Alpah oblačno; sicer malo spremenjeno. Jugo-vzhodni vetrovi.

Tržaška vremenska napoved za turek: Lahki vetrovi z vzhoda. Nebo različno, večinoma oblačno. Temperatura od 8 do 13 stopinj. Morje mirno.

Sport

Izredna glavna skupščina LNP.

Miren potek zborovanja.

V veliki dvorani magistrata se je v nedeljo v drugi vrstili izredna glavna skupščina LNP. Prva je bila kakor znan vsled burnih nastopov nekaterih sportnikov onemogočena. Nedeljski skupščini pa so smeli prisostvovati samo delegati klubov. Ker je dosedajni predsednik LNP g. major Jaklič na zadnji seji upravnega odbora radi prisostvovalnosti podal ostavko, je otvoril skupščino l. podpredsednik g. Kunaver, ki pa je oddal vodstvo skupščine s ozirom na svoje rahlo zdravje l. podpredsedniku dr. Bajiču. Ni majhna zasluga dr. Bajiča, da je zborovanje poteklo v polnem redu in miru. S svojo spretnostjo in objektivnostjo je dosegel, da ni prišlo do nobenega incidenta, čeprav so bile debate precej živahne. Skupščini sta prisostvovala savzna delegata gg. dr. Pajnič in Riboli. Za zapisnika sta bila izvoljena gg. Šircelj in Kováč, za overovalca zapisnika pa gg. Planinšek in Zupanc. Verifikacijski odbor, v katerem so bili isti delegati kot zadnjič, je verifikiral poverilnice 25 klubov. Domači Diak pa je ostal brez glasovalne pravice, ker je izstavil dve nasprotujoči si poverilnici.

Tajnik g. Kurec je v izbrnem poročilu podal sliko delovanja LNP od zadnjega rednega občnega zbora. Pri slededebati, v katero so posegli gg. Šircelj, Betetto, Boštjančič, Vodišek, Lukežič in S. Sancin, se je razpravljalo o raznih več ali manj spornih vprašanjih. Debatiralo se je mirno in dostojno o vprašanju verifikacije igralcev Primorja Dramičanina in Pečnika, o odnosih med sekcijo nogometnih sodnikov in LNP, o sprejemu novo prijavljenih klubov in o zadnji razbiti glavni skupščini. Potrebna pojasnila sta interpelantom dala dr. Bajič in g. Kurec.

Tudi o blaginjskem poročilu g. Buljeviča se je razvila živahna debata, zlasti o uravnoteženosti izdanih podpor posameznim klubom. G. Buljevič je v tem ozirom dal pojasnilo, da je vsak klub, ki je prošil za podporo in ki je svojo prošnjo zadostno utemeljil, našel pri odboru razumevanje. V debato so posegli gg. Pogorelec, Betetto, Deu, Kandare, Šircelj, inž. Debelak, Šuput, in Planinšek.

Revizijsko poročilo je podal inž. Debelak ter predlagal naj se podeli odstopajočemu odboru absolutorij.

Savezni delegat dr. Pajnič je nato obrazložil stališče JNS glede sprejema novih klubov ter pri tem poudarjal, da je treba pri tem vprašanju gledati ne samo na formalno stran, temveč tudi na to, ali je ustanavljanje prevelikega števila novih klubov s splošno sportnega stališča koristno.

G. Betetto je predlagal, naj skupščina sprejme poročila odstopajočega odbora na znanje, toda z dostavkom, ki bi de facto pomenil nezaupnico odboru. Iz tega dostavka pa bi bilo omeniti zdravo idejo, da bi LNP določil smernice in vprašanje postopanja pri prehajanju igralcev iz enega v drug klub.

Skupščina je nato z 21 proti 1 glasu podala odboru absolutorij brez dostavka g. Betetto. Trije delegati so se vzdržali glasovanja. G. Betetto je nato umaknil svoj predlog.

Pri volitvah je bilo izvoljeno sledeče predsedstvo: predsednik ravatelj Anton Jug (16 glasov), l. podpredsednik K. Šircelj (15), II. podpredsednik A. Černe (15), l. tajnik E. Betetto (14), II. tajnik St. Deržaj (14), blaginjski Smole (15), revizijski gg. dr. Berce (16), D. Šaplja (16), Samuda (14). Kandidati nasprotne liste so dobili 9 do 11 glasov.

Volitve ostalega odbora so se vršile po propoziciji. Lista A je dobila 14 glasov in 7 odbornikov, lista B pa 11 glasov in 5 odbornikov.

Izvoljeni so: Lukežič, Sterle (oba Heremes), Vodeb (Maribor), Florjančič, Frece (oba Slavija), Kovač (Svoboda Ljubljana), Novak (Krakovo), Dorčec (Slovan), inž. Debelak, Kurec, Maksimovič, Buljevič (vsi Primorje).

Nadaljno skupščino je vodil novi podpredsednik Šircelj. Pri slučajnostih je bilo sklenjeno, da se določi število ljubljanskih klubov na 12 in da se do spomladanske skupščine ne sprejme noben nov ljubljanski klub. Vprašanje je prijavljenih klubov se je rešilo na ta način, da ob odbor proučil, ali imajo potrebne pogoje za obstoj ter po tem sklepali o njihovem sprejemu.

Skupščina je bila zaključena ob 15.30.

Nedeljski nogomet v Sloveniji

Primorje: Atletiki 7:1 (1:1)

Prijateljska tekma med Primorjem in Atletiki je privabila kljub neprijetnemu vremenu par sto ljudi na igrišče na Dunajski cesti. Tisti, ki so prišli z namenom, da bodo videli napeto igro, niso prišli na svoj račun, ker je bila igra dokaj enostranska. Atletiki niso nudili resnega odpora in tako je bilo že od vsega začetka jasno, da bodo podlegli, šlo je le za diferenco.

Moštvo Primorja je zaigralo v lepem stilu. Nadkriljevalo je svojega nasprotnika v vseh delih. Edino vratarja Ermana ne moremo pritegniti v primeru, ker ni bil prav nič zaposlen. Tudi branilci (v prvem pol-

času Slamič-Pečnik, v drugem Slamič-Jančigaj) niso stali pred nerešljivo nalogo in se so svojega dela z lahkoto znebili. Častni gol za Atletike pa gre izključno na račun branilcev, ki sta se zadriževala pred levo osredje, kar je nasprotni napad pri prvem prodoru spretno izkoristil. Krilača črna Zemljak, Vindiš, Pišek, je bila hrbtenica moštva, zid preko katerega nasprotni napad ni mogel priti. Ker je imela v defenzivnem pogledu malo posla, je predvsem ofenzivno igrala — mestoma so se krilci vrinili med napadalec — pošiljala je nebroj žog napadu, ki pa dolgo ni vedel, kaj naj z njimi počne. Izgubil se je v hri per kombinacij, v prvem polčasu je bila podobna, kot da bi bil povsem pozabljen na svojo glavno nalogo — strel na gol Sele v začetku drugega polčasa se je slika spremenila. Tedaj so Primorjani pričeli z večmentnim obstreljevanjem nasprotnikovega gola, pridružili lepi igri se je učinkovit in v naglih, energičnih potezah zapovrstjo za bili pet golov, in že skoro postavili končni rezultat. Edino proti koncu igre so utegnili iz vehementnega bombardiranja iztisniti še zadnji zgoditek. V splošnem je igra niza kih hitrih pasov, ki jo je predvedlo moštvo zelo ugajala, tehnično je bilo moštvo neprimerno boljše od svojega nasprotnika. Napad je v izvajanju svojih akcij, večih kombinacij natančnega tria, včasih formiranje igre po krilih, uvedel v igro precej živahnosti in pestrosti, tako da igra ni bila dasi enostranska, niti najmanj monotona.

Atletiki, v ostalem zelo simpatično, disciplinirano moštvo, niso bili, kakor rečeno, za domačine opasen nasprotnik. Najboljše orožje so imeli v ožji obrambi v kateri je briljiral mladi vratar Schicker, ki je z neverjetno sigurnostjo ubranil nekaj prav težkih strelcov. Branilca Schaleker in Kranjc sta se v prvem polčasu energično in uspešno razdirala primorske napade, zadovoljila sta se pa le s trenutnim uspehom; vračala sta namreč žoge tja v en dan in polje, ki so postajale obredno plen nasprotnikove krile, če vrste ali obrambe, ki sta jih seveda zopet servirali svojem napadu. Zato ni čudno, če sta v preveliki zaposlenosti končno klonila. Krilska vrsta je igrala samo defenzivno. Pomagala je svoji obrambi bolj pridno kot uspešno, ni pa mogla vzdržati do konca. Parkrat je poskusila v teku drugega polčasa poslati svoj napad naprej in takrat je na momente dobila igra značaj odprte igre. Veidar ni bil napad sposoben, da bi se trajno uveljavil, koristili mu niso tudi poskusi z visoko igro, ker je nasprotnik neizprosno diktiral nizko igro, ki ji pa ta napad ni bil kos. Napad je bil v moštvo najslabše del in je predvsem njegova krivda, če je moralo moštvo zapustiti igrišče z občutnim porazom.

Prvih deset minut se igra neoprestano pred vrati gostov. V enajsti minuti se posreči Atletikom, da se osvobodijo obleganja, s hitrim prodorom prispejo pred primorsanski gol in Janežič II. pošlje v mrežo; 1:0 za Atletike. Izenačilo Uršič iz lepe Podujeve predločke. V 40. minuti diktira sodnik zaradi roke v kazenskem prostoru proti Atletikom 11 metrovko, ki jo vratar lepo ubrani. Par minut pozneje zagreši Zemljak v kazenskem prostoru roko, diktirano 11 metrovko Erman drži.

V drugem polčasu pritiska Primorje, takoj v začetku iznuži kornec, ki indirektno povzroči drugi gol za Primorje (Bauer). Ze v šesti minuti povisla Uršič na 3:1. Sledijo lepo zamišljene in zasnovane akcije Primorja, vendar je zlasti v tem času utrpela igra precej na lepoti zaradi prevelike zgovornosti primorskih igralcev. Bilo je vse preveč dirigentov! Te napake se mora moštvo brezpogojno otrestit! V 11. minuti je bilo pravo obstreljevanje vratarja Atletikov, toda žoga je našla vedno kako oviro, da se je mogla odbiti. V naslednjih minutah povisla zopet Uršič na 4:1, iz situacije, nastale po kornecu za Primorje pošlje Zemljak neubranljivo v mrežo. Sredi polčasa izpremeni Uršič enajstmetrovko v gol, 6:1 za Primorje. Kmalu nato za krivi Erman indirektni strel, toda Celjani niso znali, kaj bi z njim. Končaj je voutu. Sledi nekaj časa odprta igra. Celjani privede parkrat žogo do nasprotnega kazenskega prostora, vendar njihovi napadi niso nevarni. V 29. minuti upriporijo Primorjani ponovno obstreljevanje nasprotnega gola, tokrat se posreči Bauerju, da ga uspešno zaključijo, in s tem postavi končni rezultat 7:1.

Sodil je g. Ahčan zelo dobro. Posel sta mu posredovali v toliko, ker sta ves čas predvedli vzorno fair igro, tako da je moral pisati vsega le par neizogibnih foullov.

Primorje rez.: Mars 3:0. Tekma se radi pičlo odmerjenega časa ni mogla dokončati. Igralo se je samo prvi polčas. En gol rezultira iz 11metrovke. Moštvo mladega kluba Marsa je prav čedno igralo, zlasti je ugajal levi branilec.

Hermes: Elan (Novo mesto) 2:0 (1:0)

Novomeško moštvo je pri tej tekmi pokazalo več, kakor se je pričakovalo od njega. Ima v svojem moštvu nekaj dobrih moči. Hermes je nastopil po večini z rezervami. Prvi gol za Hermes je padel iz enajstmetrovke. Tekma se je vršila pred finalno hazeno tekmo Ilirija: Mura.

SK Ilirija: I. SSK Maribor 7:3 (4:2)

V nedeljo je gostovala v Mariboru Ilirija. Reči pa je treba takoj, da dosežen rezultat nikakor ni realen. Maribor je nastopil v popolnoma izpremenjeni postavi, ki se pa ni obnesla. Vidnejši na desni zvezci je prodorna sila, manjka pa mu zmislja za kombinacijo. Tudi v tehničnem pogledu je zaostajal za ostalimi igralci. Levo krilo Zivković se je obnesel nekoliko boljše na mestu krilca, dočim na levem krilu ni mogel uspeti. Vseled tega se tudi ostala napadna vrsta, ki ima svoj način igre, ni razumela z novima igralcema. Vseled tega napadna vrsta ni igrala tako kakor bi igrala, ako bi nastopila v svoji stari postavi. Srednji napadalec in desno krilo sta bila dobra, leva zveza ni vigrana. Kot srednji krilec je v prvem polčasu igral Wening, ki je pokazal lepo, tehnično igro in dobro podpiral napad. Levi krilec je popolnoma odpovedal, desni ki igra sicer vedno srednjega, se ni znal uveljaviti. Branilca sta bila začetkoma nekoliko slaba, pa sta se tekom igre vigrala, zlasti Koren je bil dober, le da preveč starta za moža, a premalo na žogo. Najslabša stran moštva je bil brez dvoma vratar. Nastopil je prvič za prvo moštvo. Najmanj trije goli gredo na njegov račun, dva pa na branilce in levega

krilca. Precejšnjo vlogo je igrala tudi velika smola.

Ilirija ni bila na višku. Duša moštva je bil srednji krilec G. Zupantič. Vratar je bil nesiguren, branilca, zlasti Pleš sta bila res dobra. Srednji napadalec je pokvaril več lepih situacij. Desno krilo je v igri bilo slabo, pred golom pa odločno. Ilirija je predvedla kombinacijsko igro s kratkimi pasovi.

Igra je bila odprta. V drugem polčasu je bila Ilirija v lahki premoči in je dosegla gole z lahkoto. Rezultat bi bil brezdvomno drugačen, ako bi Mariborčani nastopili v svoji prejšnji postavi. Sodnik g. Nemec je bil slab. Publika je bila precej redčasta linirana.

SK Celje: ljubljanski učiteljski 4:4 (3:2)

Ob priliki zborovanja naprednih jugoslovenskih srednješolcev iz Slovenije v Celju se je vršila v nedeljo popoldne nogometna tekma med domačim SK Celje in moštvom ljubljanskih učiteljskih. Pri obeh moštvih sta bila napada najboljši del moštva. Pri Celjanih obramba ni bila sigurna. Od študentov sta se odlikovali brata Vrtačnik in Erman.

Ostale nedeljske tekme

BEOGRAD: Prvenstvena. Jedinstvo: Sokol 2:2 (2:1).

ZAGREB: BSK: Gradjanski 2:2 (1:1) Gradjanski jun.: BSK jun. 4:2 (0:2). Prvenstvena: Železničarji: Concordia 2:0 (1:0). Ilirija: Tipografija 2:0.

DUNAJ: Admiria: Slovan 3:1, Simmeringer: BAC 1:0 (0:0). Drugi poraz BAC: Rapid: Wacker 3:1 (1:1). Austria: Floridsdorfer 6:1 (3:0). Sportklub: Rudolfshtet 2:2 (1:0). Hakoah: Vienna 3:3 (2:1). Prijateljska: Slovan: Cricketer 3:1.

PRAGA: Slavija: DFC 4:3, Viktorija Žižkov: Meteor VIII. 6:0, Sparta: Vrsbovice 4:0.

BUDIMPEŠTA: Senzacija dneva je bil poraz Hongarije (bivši MTK) od strani provincialnega moštva Bastia (Szeged) 0:1.

Finale mladinskega pokalnega hazena tekmovanja

SK Mura: SK Ilirija 16:16 (10:8)

V nedeljo sta se srečali v finalu mladinskega hazena tekmovanja za predhodni podsavezni pokal mladinski družini Ilirije in Mure. Večje šanse je vsekakor imela Mura, ker je mogla nastopiti skoraj s svojo kompletno družino. Dočim je imela Ilirija na razpolago samo tri članice prve družine. Prvotna postava Ilirije pa je bila tudi pogrešana, ker je Tratnikova začetkoma kot branilca, pozneje v krilski vrsti, dala svojo dosedaj najslabšo igro. Obramba Ilirije je izgubila bogo, kar je Mura znala v polni meri tudi številčno izkoristiti. Ko je Iliriji že pretil katastrofalni poraz, je z pravočasno postavitvijo Tratnikove v gol, dala družini pogum ter ji je uspelo ob izborni obrambi Tratnikove ne samo izenačiti veliki naskok Mure, temveč celo v drugem polčasu doseči ponovno vodstvo in izvojevati časten neodločen rezultat.

Tekma sama je bila odigrana v zelo živahnem in napetem tempu, v drugem polčasu pa se je delno po krivdi sodnika kakor tudi publike izrodila. Družina Mure bi bila po igri in lahki premoči zaslužila zmago. V njej je nekaj izbornih igralcev. Najboljša je bila vsekakor Erlika na desnem krilu, ki je stalno ogrožala ilirijansko avetišče. Dobro ji je sekundirala srednja napadalka Gabi. Levo krilo je skoraj statiralo. Krilska vrsta požrtvovalna. Proti koncu je nekoliko popustila. V taktičnem oziru in krilju pa je napravila več napak. Branilka je v ofenzivnem oziru zadovoljila vratarica je začetnica toda talentirana. Igrala je v prvem polčasu zelo nervozno.

Pri Iliriji je bila najboljša srednja napadalka Priviskova. Pri Jermolovi na levem krilu smo pogrešali njeno prodornost in precizno streljanje na gol. Kochova v prvem polčasu. Trampuzeva pa v drugem polčasu nista zadovoljili Desna krilka, najmlajša igralca družine, skoraj ni imela posla. Branilka, začetkoma v krilski vrsti, je predvedla izborni in požrtvovalno igro, vendar pa preostro.

Sodil je g. Vončina slabo. Začetkoma je sodil precej ležerno, kasneje ga je spravila publika iz koncepta. Bil pa je docela objektiv.

Ilirija: Atena 4:3. Dopoldne sta igrala prijateljsko tekmo Atena in Ilirija. Zadnja je po ne ravno zanimivi tekmi zmagala s 4:3.

ASK Primorje. Danes, v torek, ob 18.30 seja centralne odbora v damski sobi karvarne Emona. Radi občnega zbora se morajo seje udeležiti načelniki in tajniki ter blaginjski vseh sekcij in ostalih odborov. Podpredsednik I.

Zagrebska Croatia v Ljubljani? Za jutri, v sredo, na narodni praznik, je brzojavno povabil ASK Primorje v Ljubljano zagrebški prvorazredni klub Croatia. Moštvo Croatije se je v jesenski sezoni nenadno dvignilo ter doseglo krasne uspehe. V prvenstvenem tekmovanju je zmagala pred tedni državnega prvaka z 2:0. Z istim rezultatom je odpravila v prvenstveni tekmi renomirano Concordio ter se placirala v prvenstveni tabeli na III. mesto tik za Hakoahom in Gradjanskim, za katerima zaostaja z 2 točkama. ASK Primorje nastopi ako Croatia sprejme poziv in isti postavi kot proti celjskim Atletikom. Ako se Croatia ne odzove vabilu, tedaj odigrata treningtekmoma A in B moštvo ASK Primorje v sledečih postavah: A moštvo: Erman, I. Slamič, Pečnik, Zemljak, Vindiš, Pišek, Podujev, Bauer, Cebolin, Uršič, Camernik, B. moštvo: Korčec, Jančigaj, Birsaj, Jug, Križ (Socan), Corradini, Privšek, Praunseis, Glavič, Bogičević, Bervar. Rezerve: Zalar, Kos, Jurkas, Vidic, Jug II, Pečar in Svetic.

DAMAM

za Božič in Miklavža
najtežje darilo

CREME MOUSON

Gospodarstvo

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (29. t. m.)
Pšenična: baška, 76 kg, 2 vagona 285; baška, 75—76 kg, 3 vagonov 290; baška, ladja Tisa, 1 vagon 292.50. Ječmen: baški, jari, 1 vagon 180. Turšičica: baška, nova, 2 vagona 180; sremška, kvaliteta garantirana, 5 vagonov 135; sremška, sušena, 3 vagoni 150. Moka: benatska, c6, 1 vagon 293. Tendence nespremenjena.

Naša trgovinska bilanca v prvih mesecih t. l. pasivna. Po baš izdelani carinski statistiki je znašala vrednost našega uvoza v prvih 9 mesecih t. l. 5669.34 milijona, a vrednost izvoza 5360.37 milijona dinarjev. Primanjkljaj znaša torej 88.77 milijona dinarjev. Način izvoza 9 milijonov zlatih dinarjev. Nadalje je znan tudi izvoz v oktobru t. l., ki je dosegel vrednost 818.86 milijona dinarjev (lani v oktobru 842.35 milijona dinarjev).

Takana dolžnost lahkkih tovornih avtomobilov. V zadnjem času se hče dolžnost za plačevanje letne takse na vozila po 3000 dinarjev raztegniti tudi na lahke tovorne avtomobile. Gospodarske korporacije so proti izpremenjeni praksi zavzele na merodajnih mestih v Beogradu odločno odklonilo stališče, niso pa mogle doseči generalne takse oporistave za vse lahkotovorne avtomobile. Za vzrok se navaja, da je nešteto raznih tipov avtomobilov, za katere se zahteva priznanje, da so tovorni avtomobili, dani so dejansko pravi osebnim avtomobili. Tako se je nekje zahtevalo, da se kot tovorni avtomobil oprosti takse avtomobil z dvema sedežema, ki ima zadnje obliko torpede z odprtino, v kateri se nahaja sedež za silo. Tak avtomobil je pravi osebnim avtomobil, čeprav služi odprtina z zaslonim sedenjem tudi za prevoz tovora. V primerih, v katerih zahteva davčni urad za tovorni avtomobil takso za vozila, ne preostaja lastnikom pri tem položaju drugega, kakor da takso plačajo, potem pa takoj prošjo za povračilo plačane takse, prošnji na priklonijo sliko avtomobila, za kojega prošjo takšno prostost.

V trgovinski register so se vpisale v Sloveniji naslednje trgovine: «Pritel», jugoslovenska družba privatnih telefonov, družba z o. z. v Ljubljani; Tiskarna «Slovenija», družba z o. z. v Ljubljani; Jugoslovenska tovarna za izdelovanje dr. Oetkerjevega pecilnega praška, d. z. o. z. v Mariboru; Ekspertni mlin Meža - Dravograd, d. z. o. z. v Meži.

Dva konkurza. Razglasa se konkurza o imovini Pavla Dostala in Zalkice Dostalove, trgovcev v Ptuj, ter o imovini Marijo Kostelčeve, trgovke v Prapražah pri St. Lovrencu. Za prvi primer je prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Ptuj 2. decembra t. l. ob 10. dopoldne, za drugi primer pa pri okrajnem sodišču v Višnji gori 10. decembra t. l. ob 9. dopoldne.

Odprava konkurza. Konkurs o imovini Vinka Mauka, trgovca v Rakovcih, je odpravljen, ker je bila vsa masa razdeljena.

Potrjena prisilna poravnava. Potrjena je poravnava, ki jo je sklenil konkurzni dolžnik Ludovik Petek, trgovec v Celju, z upniki za 30 odstotkov njihovih terjatev.

Borze

